7538

Bibl. Jag.

III

I

fr 1 - 64

Stockholm.

Stockholm. Archiwum państwowe. (Riksarchivet).–

I. Zbiór archiwalny kanclerza Axel Oxenstjerna.

1), „Handlingar rörande Polen och Preussen. 1284–1587." b. sygn. znaczny gruby zwiążka (konwolut) papierów, form. folio, głównie odpisów

1) Privilegium civitatis Brunsbergensis a° 1284.– In nomine Domini amen. Quoniam humanae conditionis operatio.... Nos igitur Henricus Dei gratia Varmiensis Eps. notum facimus ..... quod nos reformationi terrae nostrae per apostasiam Prutenorum acriter hen destructae ....intendentes dilectis civibus nostris in Brunsbergh.... omnes mansos ...... contulimus ...... dtugi opis granicy tej ziemi.– Datt. anno Dni Millesimo Ducentesimo octuagesimo quarto kalend. Aprilis in castro Dominae nostrae (?). (Uwierzytelniony notaryalnie odpis końca XVI wieku.).–

2). Privilegium novae urbis Braunsberg.– Henryka bpa Warm. z 1394. Sept. 1 in castro Seehburg.– Kopia, końca XVI w.

3) Scriptum contra feudum ducatus Prussiae pro Regno et Republica Polona.– incip. „Cum multa agitari scriptitarique videamus in causa prussica ab Illmi Electoris Brandenburgensis studiosis......." Uczony traktat polityczny ze strony polskiej na niekorzyść Brandenburczyka, aby w myśl słów aktu lennicego z 1525 omnes et singulae terrae civitates ad reges et regnum Poloniae recidant.– brulion i odpis z niego.– 23 kart.

4) Entsage Bryff des Landes Preussen dem homeyster– 1454. Montag nach purificacionis Mariae. kopia z poc. XVI w.

5) Akta i przywileje miast Elbląga, Tczewa, Gdańska, w kopiach – Zygm. Aug.

6) Mowa posłów elektora brandenburskiego do króla i stanów w Warszawie w senacie 3 lutego 1609. o infeudowanie go Prusami. wspóln.

7). „Mustercettel vnd auffmerckung der Ritterdienste im Stifft Ermelandt." spisy – mały zeszycik 4° – oraz spisy wsi „Verzeichnüsz der Dorffschafften so den zehenden man mit eim langen Rohr auszrichten sollen." Oba spisy wedle Camerampt'ów. odpis z XVII w. (z czasów Gizego 1546 i Kromera 158..) – i inne drobne notatki ekonomiczne (o [illegible]) z czasów Kromera – bpstwa Warm.

8) (ręką Kromera:) „S. Annae templum. vitriones ann. 1565 et 66." 2 karty.

9) „Etliche Herrn Rethe vota von wegen des Hertzogthumbs Preussen" streszczenie rozpraw sejmowych w sprawie infeudowania elektora Prusami:

10) Obrady sejmu pruskiego w Królewcu 1566 Jan. 7 – 20.

11) Zygmunta III i Piotra Tylickiego listów do stty Puckiego odpis z 1603 Sept. 4 i 8. o napadzie zabraniu ludzi Carolusowych – król poleca starości zgromadzić „wybrańców" z królewszczyzn wszystkich województw pruskich.

12) Papiery odnoszące się do testamentu księcia Albrechta i kurateli nad jego synem – bez większej wartości.

13) Ciekawy opis wjazdu Henryka króla do Krakowa – przez Niemca naocznego świadka – zapewne relacja dla Kromera – incip. „Geschrieben den 22 Februarij Zu Krakow A° 74. – Denn 18 dieses vmb 2 vhr nachmittage ist des Königes Vordrab eingeczogenn...." 4 karty, brak końca.

14) Kopiarzyk kilkunastu aktów król. polskich odnoszących się do miast pruskich: a) Tractatus Portorij ut sunt ingrossati in Actis Cancellariae .... edykt króla Stefana 1585 Febr. 26. w transumpcie Zygmunta III z 1590 Marl. 31. – b) Decretum Regium inter Thesaurarium terrae Prussiae et Advocatum arcis Marienburgensis ratione iurisdictionis

insularum Marienburgensium majoris et minoris.— c) „Quis modus in Appellationibus servandus – item de notarijs quibus admittitur potestas examinandi testes. edykt Zygmunta Augusta 1553 Cracoviae postridie Assumptionis Mariae.— d) Interdictum usurarium. edykt lubelski Zygmunta Augusta 1569 Jul. 20. (do ziem pruskich) — e) drugi edykt królewski de Usuris. Lublin, 1569 Aug. 10. do Gdańszczan.— f) Declaratio praecedentis edicti Regii ac usurarum moderatio. 1571 Aug. 20 Varsaviae. — g) w tejże sprawie edykt 1571 Dec. 14 Varsaviae.— h) do Gdańszczan groźny list z powodu nieposłuszeństwa tym edyktom.— i) Deprecatio a burgrabio et aliis ordinibus civitatis Gedanensis 23 Jul. 1571.

Odpisy porządne, z początku XVII w.

15) „Acta commissionis Elbingensis in negotio Anglicano Anno 158[6] mense" [Jul.–Sept.]. zwitek około 30 kart. zawiera przedstawienie sprawy przez Elblążan, 33 artykułów uchwalonych elbląskich, uwagi na to Gdańszczan i inne sporne w tej sprawie pisma, wreszcie edykt królewski 1586 Sept. 5 Grodnae.— kopie porządne XVII w.

16) protokóły (odpisy) procesu radców ks. Albrechta pruskiego: Horst, Schnell, Steinbach i Funck, Alb. Truchses. obszerny zwitek – przeszło 100 kart drobnego pisma. cf. Prowe. 39.

W tym konwolucie znajdują się jeszcze rozmaite prawno prywatne akta, akta procesowe osób prywatnych, papiery miejskich urzędów bez wartości.— Wyroki w sprawach miast i obywateli z końca XVI i pierwszej połowy XVII w.— Cf. w ogóle Prowe, p. 39. IV.

Odpisać warto N.N. 3, 11, 13, 14, 15. jeśli nieznane.—

II. „Handlingar rörande kyrkliga Förhållanden i Polen och Preussen 1570–1655". Tidöö Samlingen. fol. gruby konwolut, zawiera 4 osobno zszywane paczki, które oznaczam A–D.

A). paczka ta zatytułowana: „Tituli IIdi Sectionis VItae de historia ecclesiastica subdivisio III. Complectitur Acta Capituli Plocensis praecipue circa electionem Principis Caroli Ferdinandi in episcopum eiusque confirmationem deinde collegii Psalteristarum controversias et decisiones sub episcopatu Ferdinandi habitas etc. ab anno 1584 ad annum 1655." zawiera i. a.

1) Piotra Dunina Wolskiego bpa. płockiego edykt oryginalny w sprawie Alberta z Przasnysza. wyroku. – Poltoviae, die Saturni 28 Aprilis 1584.

2) kard. Lancelotto list oryg. do króla Zygmunta III. Romae 22/II 1593.– „Simulac ill. Rmus. D. Albertus Baranowski Eps. Ploc. humanissimas Mtis. Vrae. litteras reddidit eum virum de meliori nota mihi commendet ..... itd. grzecznostki.

3) arkusz A i D druku: Synodus | Dioecesana | Plocensis | Anno M. D. XCIII. celebrata | praesidente | Reverendissimo | D. Alberto Baranovvski D. G. Epi | scopo Plocensi. | Cracoviae | typis Andreae Petricouij. Anno Domini | M. D. XCVII."

4) „Nowini z Inflanth XI Aprilis przyniesione do Cracowa od starosti Smalzkiego roku 163" [!] = 1603. incip. „ Linderson capitan Rewelski listami z Derptu od Strala (?) pisaniny uwiedziony ktory udawszi to jemu na harczu zabit i porucznik Tilbo moy s kęszem sie ludzy dla armaty zostat.... " itd. szczegółowy opis potyczki pod Rakiborem (?) 26/2 – zwycięskiej dla nas. współczesna relacja, okropną ortografią i pismem licznym – odpis zapewne.

5) „Inwentarz wsi Plusbocinka y Skolatowa z wyraznego roskazania Naiasnieyszego Krolewica Je° Msci Carola Ferdinanda Biskupa Wroclawskiego Opatstwa Czerwienskiego y Tyneckiego Administratora przez Wielebnego Xa Matthaeusza Jagodowicza prawa Obojego Doktora Canonika Pozn. y Warszaw... 1636/8 ... spisany:"

i oryginalny kontrakt między ks. Karolem Ferdynandem a Rzeczypospolitą o wydzierżawienie tych dwóch majątków. Inwentarz szczegółowy dobr. Pierwszy frag ks. Karola Ferdynanda.

6) 1421 Febr. 3. in Czerwinsko. – Jacobus Eps. Ploc. rectoribus ecclesiae parochialis in Ostrowa Ploc. dioec. et altaris in ecclesia S. Joannis Baptistae colleg. Varsoviensis decimam mensae eppalis in villa Ostrowa etc. assignat. – kop. XVII w.

7) w osobnej owinięcia „Bref till Cardinal-Biskopen öfver Varmia eller Ermland i nuvarande Ost-Preussen" zawiera: 2 listy Kamilla Branstuzza (??) z Neapolu do Hozyusza 1570 30/12 i 1571 6/1 tudzież jego kartkę do Kezlin – list Fryderyka Pappacoda do H. 1571 5/1 z Neapolu. – 2 listy do H. Marsilia Setaro 1570 5/1 i 1571 14/9 z Neapolu tudzież minuta odpowiedzi Hozyusza 1571 28/9. – 1 list do H. Jerzego Ticinensa 1571 30/8. Oryginały.

8) „Bischoffthumb Ermlandt wie es von den Kapitularischen Güttern unterschieden und deslimitiret ist." sumaryczny spis zamków – nagwiazd. XVII s.

9) ~~Do sporu kapituły z Kromerem alegat.~~ „Manifestissimi Iuris deductiones quibus probatur nulli aliarum civitatum in territorio Braunsbergensium merces suas exteris vendere liberaque mercari licere...." Z dwoma alegatami. Odpis XVII w. Pismo miasta Braunsbergi do biskupa. –

B. „Epistolae catholicorum Cardinalium Episcoporum aliorumque ad Laurentium Gembicki Epum Culmensem postea Vladislaviensem demum archiepiscopum Gnesnensem methodo chronica diligenter dispositae ab anno CIƆIƆCII ad CIƆIƆCXXIII." Zawiera listy do Wawrz. Gembickiego: 10 Klaudyusza Rangoni biskupa, Piotra kard. Aldobrandini, 2 Franciszka Simonetta nuncyusza, Klaudyusza Aquaviva generała Soc. Jesu, Piotra Gembickiego, 6 Herkulesa Flecinius, 13 Wojciecha Bedlińskiego z Wiech, Jana Zygmunta margr. elektora brandenburgskiego (1618 podpisał Jerzy Wilhelm margrabia), Wawrzyńca Trebnitz z Wiązowa,

Reinholda Heidensterna 1618, Jana Gembickiego z Ingolstadtu, Adama Gosławskiego z Bononii; br. Filipa przeora z Oliwy, 3 Scypiona kard. Borghese, 7 Alex. kard. Montalto (ważne 1622 o wojnie tureckiej), Roberta kard. Ubaldino, kard. Melino, Franciszka Diotallevi nuncjusza, Jana Malaspina posła wielkotoskańskiego, 7 Kozmasa de Torre nuncjusza potem kard., Mutia Vitelleschi generała Soc. Jes., 2 Jana Chrzc. Lancelotti nuncjusza. — Oprócz tych, do innych: list bpa Cremony nuncjusza do bpa di San Severo nuncjusza w Polsce 1595; Klaudyusza Rangoni do arcybpa. Baranowskiego, 2 listy Fabiana Konopackiego do Rangoniego (kopie, jako alegaty); do kanoników gnieźnieńskich Jana Madalińskiego i Gembickiego 3 listy. — Wreszcie: 1) „Copia literarum a Regia Mte. ad Georgium Rakoczy" b.d. i miejsca, ważny list, król zwraca uwagę Rakoczego na związki swe z Ferdynandem, jako węgierskim królem „Quare mature Gratitudinem Vram hortamur ut ab eiusmodi turbulentis consiliis desistat neque se regnumque Hungariae multis ac apertis periculis obiiciat praesertim cum Serenissimum Regem Ferdinandum certa spe imperatoriam sedem assecuturum esse et contra rebelles Bohemos felicibus successibus aliquoties progressum non obscuris ad nos nuntiis perferatur." a poprzednio: „Itaque .... monemus secum ipsa [Gratdo Vra] expendat quod agat et quibus se suosque sectatores periculis involvat...... Novit.... quibus quamque arctissimis necessitudinum et pactorum atque foederum vinculis tum Serma. Domus Austriaca nobiscum tum Regnum Hungariae cum Regno Nostro a primis temporibus colligatum sit....” 2) „Copia literarum Transylvaniae principis ad Schender Passam manu ipsius propria in lingua Ungarica scriptarum ac postea ab ipso Schender Passa ad Officiales S. R. Mtis missarum." (Posonii, 4 Nov. 1619 Bethlen Gabor). —

C. „Tituli IIdi Sectio V De historia ecclesiastica ......" Wiązka ta zawiera

Rzymska korespondencya ks. Karola Ferdynanda bpa. wrocławskiego-płockiego, a zwłaszcza jego sekretarza kanonika płockiego Mateusza Jagodowicza; mianowicie 33 listów M. Judyckiego archidyakona pomorskiego z Rzymu 1654-1655; 19 listów Hieronima Paulucci; 2 listy S. arcybiskupa Pizy, 1 A. kard. Santa Croce itd. Na początku odpis jakiegoś ~~bulli~~ Breve pap. Urbana VIII. o sporze jurysdykcyi płockiej i włocławskiej 1639 12/11 z podpisem Mikołaja Alberta z Olexowa Gniewosza bpa włocł. i próbną jego pieczęcią. — Materyał rzymski ciekawy.

D. „Tituli Primi Tomus V comprehendit consistorialia externa praecipue Regni Polonici accedunt quaedam in hanc rem Ducatus Borussiae cuncta secundum methodum annalium digesta ab anno CIↃIↃCXVII ad ann. CIↃIↃCLV." zawiera resztę korespondencyi Gembickiego i w ogóle variorum eplae do Gembickiego, w dalszym ciągu wiązki papiery z czasów ks. Karola Ferdynanda. 9 listów Walentego Paschalisa i 12 opata Vittorio Accorease Maronity agentów Gembickiego w Rzymie — list Karola arcyks. Austr. bpa Brixen i Wrocław. i 2 egzempl. odpowiedzi Gembickiego (oryg. nie posłany); list m. Elbląga — 2 koperty tylko z listów Heidensteina do Gemb., list M. Łubieńskiego arcybiskupa gnieźn. — 13 listów M. Judyckiego archidyak. pomorskiego do kanon. płockiego Mateusza Jagodowicza z Rzymu 1654 — Varia i. a. 1) „Ordinationes in ecclesia cathedrali Vladislaviensi" pro praelatis et canonicis 41 artykułów — następuje cały szereg innych ustaw — incip. „Quandoquidem nulla res magis disciplinam ecclesiasticam...." 2) Wyroki sądów biskupich 1635 w Czerwińsku 3) „Capitulum generale monasterii Cervenensis Ord. S. Aug. Canon. Regul. Lateran. .... 1636. — 4) „Puncta accordata" i spis kościołów oddanych 1647 na Węgrzech ewangelikom. — Rozmaite varia sądów duchownych ks. Karola Ferdynanda są w C i D. —

Stockholm. – Riksarkivet. – Pudełko z tektury, zatytułowane: „Pergamentsbref rörande Polen." zawiera tylko 9 sztuk oryginałów.

1. – 1500 – Cracoviae – Świadectwo wydane przez Andrzeja Różę arcybiskupa lwowskiego że Caspar Stanislai de Bartpha Agriensis diocesis.
Andreas Rosa dei gracia Sancte Ecclesie Metropolitane Leopoliensis Archiepiscopus| Significamus tenore presencium quibus expedit universis Quomodo de anno domini Millesimo| Quingentesimo Sabbato in quo introitus misse videlicet Sicientes venite etc. in ecclesia solemniter decantatur .... itd. Chyba nie wydany, bo choć miała być pieczęć przywieszona (in cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est subappensum) nigdy jej nie było.

2. 1586 Apr. 20 Grodnae. – Nadanie króla Stefana pabianemu Wo. Adryanowi Chibicz, który wojskowo służył w rotdie Macieja Dembińskiego, wsi Moisae olim Ioannis Wertenburgi in Districtu Lenczelensi sitae i wszystkich dóbr które do tej Moiży należą. Podpisy króla Stefana – pieczęcie małe koronna i litewska. – Nadanie to podlegało rewizyi w 1599 Mart. 16 w Wendzie – podpisali Lew Sapieha kanclerz, JD Solikowski arcyb. lwowski i Piotr Ostrowski z Ostrowa. –

3. – 1590 Mart. 26 Varsaviae. – Zygmunt III potwierdza Mr. Janowi Jaczkowskiemu de Bankaw dzierżawę kandawską nadaną mu przez Zygmunta Augusta i Stefana króla. Pieczęć wielka koronna. –

4. – 1598 Mai 15. Varsaviae. – Zygmunt III utwierdza w posiadaniu nadań w Inflantach wr. Hermana Wrangel. Niewypowiedziony dokument, lecz podpisany przez króla – i 1599 przez Solikowskiego i Ostrowskiego. Pieczęcie tle zachowane – mała koronna i większa litewska.

5. – 1598 Mai 8 Pragae. – Arcyksiążę Maksymilian przyjmuje układy Będzińskie.

6.– 1609 Febr. 25 Varsaviae.– Zygmunt III ubezpiecza posag żony swej królowej Konstancyi 50000 złr. (floren. Rhenensium) za zezwoleniem sejmu. Piękny dokument. 2 przywieszonej niegdyś pieczęci jako ślad tylko ogonki. Podpisany przez króla i regenta kancelaryi Hieronima Cieleckiego.

7.– 1609 Apr. 13 Romae. [XVIII Kal. Mai]. Breve. Paulus PP. V. winszuje Zygmuntowi III szczęśliwego zakończenia sejmu 1609 r.

8.– 1626 Febr. 3. Romae.– Urbana PP. VIII zwolnienie od kar kościelnych Tobiana Makarkowskiego scholastyka płockiego i Zygmunta Opackiego katowickiego i Piaseczyńskiego itd. wysłanców ks. Karola Ferdynanda dla objęcia administracyi katedry Wrocławskiej. breve.

9.– 1626 Nov. 26 Monachium. Miasto Monachium zobowiązuje się wypłacać rocznie królowej Konstancyi i jej spadkobiercom 150 Gulden Renten. Pieczęć oderwana – dziura pozostała.

Stockholm. Riksarkivet.– Gruby tom niegdyś oprawny w białą świńską skórę – skrzi z wilgoci okładka odkleiła się, lecz prawie egzystuje, zgłoszenie zresztą zeszyty mocno – w oprawie skrawki pergaminowe z kawałkami starożytnego ruskiego textu (może z XIV w.?). Na okładce: „Acta Polonica von unterschiedlichen Jahren" według zapewnień bar. Taube jest tylko jeden tom tej seryi, zawierającej Varia pod ogólnym (seryi) tytułem Acta historica.– Mss. fol. wieloma rękami XVII w. pisany, pod koniec zgniły i wilgocią zniszczony, około 215 X 335 mm., kart. około 800 zawiera ważne dla historyi okupacyi i administracyi Inflant tudzież wojny rzeczpospolitej z ... Chodkiewicza oryginały i kopie. 1587, 1595–1619. Główne oryginały. Listy JK Chodkie-

wica, kilka Zamoyscianów, protokoły obrad komisarzów, sustrabiego, itd. papiery starostów dorpackich, parnawskich Świdzińskiego Piotra Wążyńskiego Bartłomieja itd. listy oryginalne Gustawa Adolfa, listy wogóle i papiery do Chodkiewicza - w języku łacińskim, niemieckim. kilka po polsku. - Przy okazyi należałoby skonsygnować. —

Stockholm - Riksarkivet. Gruba wiązka zatytułowana: „Polen rörande handlingar 17de och 18de årh." zawiera uporządkowane (mniej więcej) chronologicznie 7 paczek. Wszystko razem konwolut ogromnej grubości.

A) „Bref till konungar i Polen samt andra polska handlingar 16de seklet odaterade eller otydliga data". Papiery odnoszące się do sprawy dziedzictwa księstw Bari i Rossano. Memoryały, brulciony, minuty, rachunki, sprawozdania, itd. listy oryginalne król. Bony do rzplty Weneckiej i innych, tudzież do Bony listy Gianlorenza Pappacody, Camilla Brancaccio, Piotra Illicina, Trajana Provano z Wilna i i. listy bardzo ciekawe. Wszystko w języku łacińskim, włoskim i polskim. Są to papiery pochodzące z czasów gdy Koryna tą sprawą prowadził. Kilkakrotnie ręki Korynna Rady, także Stan. Reszki. - Ciekawe rachunki Pawła Stępowskiego i Jerzego Tyczyńskiego. - 1551 - 1570.

B.) Materyały sejmowe z 1563 r. odnoszące się do unii i obrad sejmowych nad nią. Propozycja posłów koronnych zawiera: 1) „Articuli które podali Posslowie Coronni." incip. „1. Seimi abi insz zawszdy spolne biwaly....." 20 artykułów - redakcya krótsza. - 2) „Na pirwszy Artikul thak respondugemy. Szeimi abi insz od thego czassu szawsdi spolne....." 20 artykułów - redakcya dłuższa. -

3) „Instructio albo nauka ych mści panom posłom wielkiego xięstwa
Litewskiego niżej na imię opisanym wybranym i odprawionym od
wszystkich panów obojego stanu duchownego i świeckiego jako przedniejszej
tak i niższej ławice i też xiążąt panów urzędników ziemskich i nadwor-
nych chorążów, szlachty i wszego rycerstwa i wielkiego pospolstwa
tego sławnego państwa wielkiego xięstwa litewskiego wszystkich w pospolitości
na walny sejm koronny który Jego Krol. Mść. pan nasz miłościwy jako wielki
xiądz litewski na blisko przeszłem w tem niniejszem roku walnym sejmie
Piotrkowskiem złożyć raczył spólny państwu swemu koronnemu z tem pań-
stwem swem ojczystem wielkiem księstwem litewskiem w roku teraźniejszym
1563 w Łomzie..... któryż sejm potem z pewnych przyczyn przełożyć ra-
czył ... do Warszawy." karl 11 pagina fracta. — 4) „De Unione Lithuaniae
za króla Zygmunta prawi nominis w Statucie niepotrzebnie, niebacznie wło-
żono....." dwie redakcye tego politycznego pisma. Druga incip. „De Unione
Lithuaniae nowy statut uczyniony który niebacznie et non deliberate na-
pisan, żeby miała być wiara dana większa albo iżby to miała być unio
pewniejsza ta nowa uczyniona która się przedtym stała za Władisława
[Jagiełły] a była uczyniona za przyczyną sprawiedliwą słuszną pobożną, i
im barzo poczciwą i pożyteczną. Abowiem przyszli na ten czas wiarę chrześcijań-
ską. Krol Władysław dominus eorum naturalis incorporował je Regno
na co bracia jego xiążęta zwolili....." itd. Pismo nader uwłaczające dla
Litwinów. Do pierwszego pisma (form. 4°) dodano jeszcze: „Co w Statucie o unii
napisano" i „Artykuły które się abusum przyjęły iż je dziś inak obserwują."
5) Projekty jak mają po unii senatorowie siedzieć. Uwagi o tem. — 6) Krótkie
pismo polityczne o unii — zaczyna się od uwag o przywileju Alexandra. incip. „S privi-
leju sławnej pamięci krola Alexandra w którym opisuje iż korona Polska i wiel-

kie księstwo

kie księstwo litewskie ma być jako jedno a nierozdzielne ciało a temu ciału jedna głowa to jest jeden pan król polski; jeden rodzaj, jeden lud. A tak i tych słów opisanych trudno człowiek może ~~inaczej~~ wyłożyć albo inaczej rozumieć ..... " — 7) Kopia maleńkiego przywileju Alexandra. — 8) Spis przywilejów i dokumentów odnoszących się do unii i streszczenie ich. 1413 2/10 Horodło — 1432 we środę dzień św. Jadwigi wolności. — itd. Streszczenie 12 dokumentów. — toż po łacinie. — 9) Przywilej poborowy 1570 r. na odwrocie ręką Kromera(?) „Pobor."

C) „Äldre polska handlingar och bref till polske män på latin och polska. odaterade." Wiązka ta zawiera pierwszorzędnej wartości część pozostałości po Hieronimie Radziejowskim podkancl. kor. z lat 1651 — 1657. Brulion jego ręką pisane listów do różnych, listy niektóre do niego, mowy, itd. Niestety niedużo wszystkiego. — Oto ważniejsze i ciekawsze: a) ręką Radziejowskiego pisany i poprawiany brulion: „Relacia prawdziwa wygrania potrzeby y rozproszenia wojsk polskich y W. Ks. Litewskiego s Tatarami złączonych przez wojska Króla Jego Mości Szwedzkiego s kurforstem JMcią złączonych." incip. „Nie przypominając rozproszenia wojska kwarcianego s pospolitemi ruszeniami złączonego pod regimentem JMPana Lubomirskiego Marszałka Wielkiego koronnego y JMP. Czarnieckiego kasztelana Kijowskiego przez wojska Króla JMci Szwedzkiego pod regimentem rodzonego króla JMP. Generalissimi Wrangla Hetmana będące, ani drugiego rozproszenia y sromotnej ucieczki JMP. Kijowskiego pod Piczyną gdzie kilkaset trupa polskiego było i tak wiele towarzystwa zacnego pojmanego... przystępuję do relacyi oboru szwedzkiego pod Nowodworem będącego.. Dowiedziawszy się JKMć Szwedzki o oblężeniu Warszawy a nie mogąc sam .... itd. 3 karty. — b) brulion listu Radziejowskiego jego ręką pisany do Zaporożców i hospodara mołdawskiego.. w obozie pod Zakroczymiem.

c) „Consilium dobrych przyjaciół" jak ma się ratować Radziejowski.
podane dwa sposoby, pisać do senatorów duchownych, „drugi sposób jest naniebnie
dobry i potężny na który się oglądać bardzo muszą" ten mianowicie, że
ponieważ w konstytucyi wydanej na Radziejowskiego tyka się honor
królowej szwedzkiej, że się ją osławia przed całym światem jako [illegible]
gam, ma tedy Radziejowski postarać się aby królowa szwedzka „mocno za
to wzięła pokazując że ją to bardzo boli. 1° tedy żeby do commisarzów swoich,
co w Lubeku, pisała o tym, żeby do niczego nie przystępowali aż się jej honor
nagrodzi w cassowaniu tej constitucyi, by się też i traktaty na ten czas
spadać [?] miały. 2° żeby do KJMci pisała expostulując bardzo o to
we dwuch punktach że mu uciekać intercessij za tym który się do niej
albo do krewnej króla JMci udał, a przytym że ją za nieprzyjaciel-
kę publikował, obowiązując na przyszły sejm który ma być in Apostoli
postów postarać który by zniesienia tej constitucyi dojrzeli. Trzeba
trochę surowie zagrać y po moskiewsku. 3° niech listy napisze ad
primores jako do Księdza Arcybiskupa, do Księdza Krakowskiego......
które listy niechaj przed sejmikami przyjaciele dojadą, żeby i artikuły
in favorem stawać mogły i żeby ludzie postrzeni tym bezpieczniej
przy WP. stawać mogli" — trzeci sposób: publikować taciński manifest. Widoczna
jest to zabiegi przyjaciela rada intimissima. — d) list oryginalny Piotra
Opalińskiego z kalena 1655. — e) ręką Radziejowskiego „Upominanie się vacantey
imieniem izby Poselskiej" inn. „Acz bolesnych [illegible] tego doznawamy
iż ten kraty bujający w Koronie orzeł nie Placzenta swoje hojności
tworzyć, łaską zniewalać i pióra munificentyi i dobroczynności swej do-
dawny pędzić w zawziętem biegu odważne serca.... " — f.) ręką Radziejow-
skiego „Puncta pewne [illegible] Danielowi do JMci P. Wihowskiego pisana Węgierska

Zaporowskiego." ważne. — g.) „Instructio ac puncta proponenda ac tractanda a Cosacis Zaporoviensibus per Rdum. Prem. Danielem Grecas abbatem legatum nostrum cum Sermo. Carolo Gustavo Rege Sueciae Regnoque" w sprawie Radziejowskiego; brulion z jego poprawkami. — brulion odpowiedzi z imieniem Karola Gustawa po polsku przez Radziejowskiego pisany — i inne bruliony do układów szwedzko-kozackich. — h) listy orygg. Krzysztofa Tyszkiewicza (odpisać) Jerzego Stefana hospodara Mołdawskiego, bruliony kilku listów Radziejowskiego. —

D.) Mss. pap., 196 x 312 mm., jedną ręką XVII w. pisany, kart. około 200, oprawny w tekturę, zawiera regestra poborowe wdztwa Kaliskiego powiatów Konińskiego, Kcyńskiego i Nakielskiego z lat 1628 i 1629. Sześć części po dwie do każdego powiatu. część 1.: „Regestrum Districtus Koninensis contributionis publicae quadruplae primae rathae Warszaviae in comitiis regni generalibus Anno 1628 ac etiam in conventione Sredensi laudatarum ad acta castrensia Calissiensia per Gnosum Nicolaum Mieszkowski exactorem palatinatus Calissiensis oblatum." i spis wsi: „Villae Districtus Koninensis": Chrablice — Cukowo-Czaple itd. przy każdej wsi po kilka tytułów i pozycyj rachunkowych (summa quadruplae perceptorum fl. 5098/3/0) — Część 2ga: „Regestrum Districtus Koninensis contributionis publicae octuplae secundae rathae Warszaviae in comitiis ... itd. jak poprzednio. — „Octupla" z pow. Konińskiego data 10081/24/0. — Quadrupla z pow. Kcyńskiego data fl. 7724/2/0. — „Octupla" fl. 15448/24/0. Quadrupla z powiatu Nakielskiego data fl. 8809/22/0. a „Octupla" fl. 17569/2/0.

E.) Papiery gospodarskie, inwentarze, summaryusze, rachunki, rewizye itp. klucza Gradowskiego i Szadowskiego wraz z miasteczkiem Szadowem w Szadzawie i powiecie Upickim. Bruliony, notatki gospodarskie itp. materyał ważny dla historyi gospodarstwa krajowego, ludności włościańskiej itd. w drugiej połowie XVII w. Papiery te zapewne dostały się do Szwecyi po Karolu XII.

F.) Papiery i rachunki wojska Inflanckiego z 1627 i 1628 r. rachunki i rest

poborowych przedstawiane Skarbowi Koronnemu i do dyspozycyi Izby poselskiej:

G.) Wiązka, zawiera rzeczy: a) kopia listu jakiegoś „Jego carskiej wysokości z Borysowa stolnik i wojewoda Awtomon Iwanowicz Jakobkin Słuckiemu pułkownikowi Adamu Wollanu i wszystkim ludziom.... wzywa do poddania Słucka, Kajdanowa itd. (odpis; zabawny!). – b). oryginalny list Jana Szczęsnego K. J. Mci szwedzkiego podskarbiego do królewnej Anny 1570 w sprawie po granicach z Gdańska. (odp.) – c) list oryg. Władysława Bekiena z Kalmaru 1599 ważny, o obronie Gdańska. – d) jenego Lubomirskiego list (kopia?) do jakiegoś barona, zapewne do Szweda – 1657 1/2 z obozu polskiego pod Krakowem. – e) Regestr Polaków którzy służyli na zamku Dorpackim. – f) list oryg. F. Żebrzydowskiego z Warszawy 18/2 1599 do ? itd. itd. interesujące w ogóle rzeczy. –

Cały ten konwolut (A–G) może Riksarkivet odstąpić za [illegible].

Stockholm. Riksarkivet. – Mss. pap., 204 x 315 mm., jedną ręką XVIII w. pisany, kart 32, każda karta w czarnej obwódce, opr. w pół pergam. i tektury, zawiera: „Polonica. – Chargé d'affaires S. N. Casströms Berättelse om Polen 1793." incip. „Et forskt minne af de djupa olyckor som öfvergått Pålen ...." Jest to nader ciekawa relacya dyplomaty szwedzkiego chargé d'affaires w Warszawie. Po śmierci Gustawa III (stąd żałobny papier) wszyscy reprezentanci Szwecyi przysłali sprawozdania z dworów przy których byli akredytowani celem orjentacyi w polityce – przysłali tylko trzej: warszawski, berliński i hamburski. Casström historyczny obraz Polski kreśli – w ogóle relacya to jakby z wszelkich skopiowana – bardzo ciekawa. – Bar. Taube ogłosi ją. – Na końcu data – Warschau den 30 December 1792. Wreszcie anneksowane: tłumaczenie francuskie mowy sejmowej Moszyńskiego Sekret. W. WXL. 19/4 1790 i statystyczne zestawienia

zestawienie przychodów i budżetu państwa.- Rzecz ważna.-

Stockholm- Riksarkivet.- Tidöö Samlingen.- „Bref och handlingar rörande Polska Konungahusets förhållanden och affairer i Italien I." z archiwum Axla Oxenstjerny.- Gruby konwolut zawiera najważniejsze i najpierwszorzędniejsze akta i dokumenta odnoszące się do sprawy Barskiej: od 1461 - 1566. Są tu oryginalne listy Ferdynanda Katolickiego, Karola V, Joanny Aragońskiej (Izabeli Kastylijskiej); itd. rachunki oryginalne Tyczyńskiego, Stępowskiego, testamenty itd. itd. pierwszorzędne dokumenty. Cały ten konwolut pierwszorzędnego znaczenia dla historyi Bony i jej czasów.- Po śmierci Królowej przywieziono na rozkaz królewski papiery te do zamku Warszawskiego; W 1566 r. 14 sierpnia część ich, zapewne to co w tym konwolucie się znajduje, wywiózł Baltazar Zwolski kanonik Sandomierski z polecenia Króla Drowi Antoniemu Tercianie towarzyszowi Piotra Bargego posła - ze spisem (istniejącym jeszcze, na początku wiązki).- Po Barzym przeszły te papiery do Hozyusza, którego ręki kilkakrotnie znać ślady.- Po śmierci Hozyusza zapewne dostały się do Warmii, skąd Oxenstjerna zabrał. Dla mnie ogromnie ważne.- Dla włosko-polskich stosunków - dla Bony - dla XVI w. w ogóle. Dużo papierów pogniło lub przegniło - pergaminy także niektóre.-

Stockholm- Riksarkivet- „Polonica. Förhandlingar mellan Sverige och Polen. 1562 - 1600" cf. Taube - Förteckning p. 37 (32) - III. Öfriga handlingar - tom I. Gruby konwolut zawiera w sobie 10 mniejszych wiązek: a mianowicie:,

A. „K. Johan III:s förhandlingar med Pohlen" zebrane częściowo ze zbiorów Oxenstjerny. – Kopie listów z kancelaryi polskiej do króla Jana III, kopie aktów odnoszących się do traktatów w Rostocku 1569. (Kromer i Solikowski) oryg. instrukcya 6 Aug. 1572 Jana III dla swego posła – kopia listu król. szwedz. Katarzyny do Kłodzowskiego (w Neapolu) i kopie aktów odnośnie do poselstwa Pontusa de la Gardie (cf. list Hozyusza odpisany) 1576 Oct. 6 Stockholm, kopie aktów odnoszących się do sukcesyi neapolitańskiej i udziału w niej Katarzyny Jagiellonki. – oryg. instrukcya łacińska Jana III 1572 Jul. 31 dla swych posłów Hogenschal Bielcke i Gustawa Banér i Maurycego hr. Sture do senatorów polskich. –

B. „Hertig Johans förhandlande till Polen". Kopie i oryginały. – Listy i akta ks. Jana Finlandzkiego do Zygmunta Augusta 1562–1563. Instrukcya od Zygmunta Augusta dla Jana hr. Tęczyńskiego i Henryka bar. Donn do Jana finlandzkiego 1561 Nov. – „Swatanie finlandzkie" tj. układy o małżeństwo etc.

C. „1564". Listy, akta, protokoły układów między Polską a Erykiem XIV w 1564 r.

D. „Sverige och Polen 1565". łacińskie, polskie, włoskie, szwedzkie formy, listy i akta odnoszące się do stosunków szwedzko-polskich, sukcesyi barskiej; poselstwa Wawrzyńca Rylskiego. list Hozyusza (odp.) Kromera (odp.) testament Zygmunta Augusta króla z 1571 Mai 6. (kopia współczesna). – Minuty, kopie, oryginały 1567–78.

E. „1570–1581". Podobne minuty korespondencyi.

F. „Anders Lorich 1572–1578". Oryginały i kopie sprawozdań, listów aktów etc. odnoszących się do poselstwa Andrzeja Lorichiusa do Polski. Głównie oryginały.

G. Akta szwedzko-polskie 1584–1585. instrukcye.

H. Akta polsko-szwedzkie 1587. instrukcye Zygmunta III do Szwecyi – wybór [illegible]

I. Akta, mowy Stanisława Działyńskiego kaszt. Elbląskiego i Stanisł. Cikowskiego podkom. krak. i Mikołaja Sapiehy sekret. król. w Stokholmie do ks. Karola sudermańskiego i senatorów szwedzkich 1596. po niem. i łacinie – pismo (olbrzymie, traktat racyi) od Karnkowskiego prymasa,

Jerzego kard. Radziwiłła bpa. krak., Andrzeja kard. Batorego bpa warmiń. i Hieronima Rozdrażewskiego bpa. kujawskiego do ks. Karola i stanów 1596 po szwedzku i alegata.–

K. Akta odnoszące się do spraw i stosunków między Szwecyą a Polską od 1592 do 1600 r. oryginały, minuty, kopie. Obszerny protokół całego przebiegu poselstwa szwedzkiego 1599. listy senatorów polskich (oryg.) do ks. Karola 1593 memoryały, instrukcye etc. list Jana Wranka do króla Jana 1590 Jul. 7. kopia listu Zygmunta III do Fiedora Iwanowicza W. ks. Moskwy 1592 25/II o poselstwie Chreptowicza do Moskwy itd. kopia listu Malaspiny do Minkwitza o Commeleanie.

Stockholm – Riksarkivet. tom w pergamin oprawny, fol. na okładce: „Polnische und Reussische Acten von unterschiedlichen Jahren" „1589–1647"; na grzbiecie: „Förhandlingar med Polen och Ryssland 1589–1647".– Jest to tom II. i ostatni poloniców i seryi „Acta Historica". T. I. poprzednio opisałem.– Zawiera wcale ciekawą korespondencyę prywatną rotmistrzów i oficerów polskich w Inflantach z lat 1602–1605. pod koniec bitka rossiców.– protokoły traktatów, poselstwa itd. Największą część tomu tego zajmuje korespondencya polska rotmistrzów prywatna. Widocznie przy zdobyciu jakiegoś obozu czy przejęciu poczty dostały się te ~~seryi~~ listy w ręce Szwedów.– Pierwszy list jest polski króla Zygmunta do królowej Anny Jagiellonki – 1589 30/VI z Woran – w sprawie wdowy po Fedorze Iwanowiczu Zubatym Elżbiety z województwa Trockiego.–

Stockholm. Riksarkivet. konwolut ogromny zatytułowany „Polen rörande handlingar. 16de århundradet".– Zawiera 9 osobnych fascykułów

A. „Polska Handlingar intill 1560 (några äro från XV seklet)." zawiera odpisy z XVI w. dokumentów w. XV i XVI. zdaje się z Warmińskiego archiwum. 1454 domniemo dsa

ante f. s. Dominici confessoris" Thorun. (2000 floren. hungaricalium recepimus z Gdańska.. Ideo huiusmodi 2000 flor. prefatis proconsuli et consulibus civitatis nrae praedictae ad f. purificacionis b. Virg. Mariae proximum venturum... solvere spondeamus) - 1452 (gegeben ist zu unser stad Dantzighe am Montage vor des herrn himmelfart 1452. - kwit pozyczki 21500 flor. węg.) i z 1456, 1461, 1491 r. Króla Kazimierza gdańskie dokumenty, 1495 Jana Alberta - 1497 „Copia legacionis serenissimi dni regis Polonie... ad... regem Ungarie etc. propter Valachos a quibus perfide stragem passus est J. wnej." Scimus Mtem. suam non latere quod a primis[?] regni nostri immo multo ante ....." Zygmunta I pruskie dokumenty etc.

B. „Polska handlingar 1560-1569" zawiera niektóre utwory i.a. „Ordo consiliariorum Regni Poloniae post unionem cum M.D.Lituaniae factam Lublini.....1569" (z imienia i nazwiska wszystkich senatorów), trochę pruskich aktów.

C. „Polska handlingar 1560-1600" Mikołaj Mniszek de Magna Kuncyce[?] [illegible] Lubowski; ośrechi[?] oraz Andr. Krzycki Instigator S.R.Mtis. atque notarius terr. Lucoviensis - potwierdzają (latine) że zlustrowali zaciężnego żołnierza 5 Oct. 1590 pod dowództwem jenego Farensbacha - (spis rotmistrzów - oryg.) Oryg. listy, akta XVI w. - „Historia von der Avangkrill[?] kurz und Todtlichem Abgange des Durchlauchtigen Grossmechtigesten Fürsten und Herrn Herrn STEPHANI Bathor Konniges zu Polnen...." obszerne na 18 arkuszach niemieckie współczesne sprawozdanie zdaje się do Gdańska - brak końca - szczegółowy opis choroby i krytyka kuracji. - Summaryusz dochodów z dzierżawy i leśnictwa Birsztańskiego 1597 i inne akta.

D. „Handlingar rörande Polen under XVI seklet." Varia dość ciekawe z XVI w. i.a. początek z protokółu oryginalnego dysputy Piotrkowskiej 1565 Mar. 22 de uno vero Deo patre między nowochrzczeńcami. Na początku spis uczestników - następnie 1½ strony tekstu polskiego - reszty uczestnicy brak. Incip. „Piotrkowskie Anno Dni.

Petrikoviae Anno dni 1565 Marcij 22.

In controversia de uno vero Deo patre delecti ad colloquium

Orthodoxi interlocutores. —	Trinitarii interlocutores.
Gregorius Paulus ecclesiae Cracoviensis [!] minister	Stanislaus Sarnicius minister in Myedzwiedz.
Stanislaus Paclesius Lublinensis ecclesiae minister	Iacobus Silvius minister in Kreczine
Georgius Schomanus ecclesiae Christi minister in Xyązs	Andreas Prasnovius minister in Radzeyow
D. Ioannes Niemoiewski sędzia y na ten czias poseł koronny.	Christophorus Trecius ludi magister Cracoviensis.

TESTES	TESTES
Magnificus dominus Ioannes Lutomirski castellanus Siradiensis Radomiensis etc. capitaneus.	Spectabilis dominus Ioannes de Dambrowicza palatinus Lublinensis Regni Poloniae supremus marsalcus.
Generosus dominus Nicolaus Sienieński marsalcus nunciorum terrestrium.	Magnificus dominus Stanislaus Miszkowski de Mirow castellanus Sędomiriensis.
Dominus Stanislaus Lubomirskij superintendens ecclesiae Christi in minori Polonia.	Magnificus dominus Ioannes Thomiczki castellanus Gnesnensis.
Generosus dominus Philippowski.	Magnificus Iacobus Ostrorog.
Nonatarius [!] Albertus Krzinski.	Notarius Nicolaus Dluski.

Sessio prima 22 Marcii

Niszli ku sessiy pyrwszy przyszło naprzod 18 Marcij złozili nam byli godzinę 22 po obiedzie na wtorą, myeli nam dacz sprawę iako myało bydz miedzy namy colloquium ......

E. „Acta et epistulae s. XVI rem Bareasem illustrantia. Archetypa et apographa". Gruby konwolut zebrany wcześniej zawiera listy i akta w sprawie sukcessyi Barskiej i w ogóle odnoszące się do królowej Bony. Oryginalne listy agentów polskich Kłodzińskiego, Krupki, listy własnoręczne Pappacody, Jankowskiego, Krasińskiego Franciszka, króla Zygmunta Augusta i wielu innych. Włoskie i polskie. Pierwszorzędnego dla Bony i Baru znaczenia.

F. „Bref till Konungar i Polen och andra polska handlingar 1436 – 1627." Ogromny dokument (kopia XVI w. na 8 mu arkuszach) odnoszący się do spraw polsko-krzyżackich – Nos Albertus d. g. Sanctae Gnesnensis eccle. Archiepis. et primas Sbigneus Cracoviensis Wladislaus Wladislavien. Stanislaus Ploczen. eadem gra epi. Nicolaus de Michalow ... i inni panie dygnitarze ... significamus ... Quomodo de commissione speciali et pleno mandato Serm. ... Wladislai Regis Poloniae .... Datum in Brest sabbato in vigilia circumcisionis domini A. d. 1436. – Instruktya legationis ad Serenum Daniae Regem missae 13 Oct. 1568. kawałek (koniec własnoręczny) listu do króla (Mar. Kromera) Vienna 16/2 1561. (o Horynnu) listy do króla 1561 18/5 kard. Jakóba Putanca i ... 27/5 1561 Alard Farnese (o Horynnu) 2 listy kard. Commendoni do króla 1565 5/1 i 1571 26/10 – x. Jana Herberta, 1573 z Orły, Andrzeja Lorichiusa † 1577, 3 listy x. Stanisława Warszewickiego z Stockholm 1578 i 1581 (wszystkie oryginały) do król. Anny. – z 1623 i 1626 akta wojskowe.

G. „Polska handlingar från XVII seklet". Odpisy XVII w. bez większej wartości.

H. „Handlingar rörande Polen under XVII seklet" – listy oryg. dygnitarzy polskich i rotmistrzów 1604–1611. – Testament oryginalny Szym. Rudnickiego bpa Warmińskiego – 1615 Nov. 27. – i varia XVI i XVII w.

I. „Polonica. – Quae comitiorum sa. 1646, 1654 (1685) 1688, 1690, 1724 historiam illustrant acta. Accedit de Regno Poloniae, magistratibus, senatu, aliis tempp. Augusti II Regis historica narratio." Zawiera: 1) „~~Der~~ Processus ~~und Verlauf~~ undt Vorlauf des Aº M.D.C.X.LVI zu

Warszaw gehaltenen Reichstages." – 2) „Diarium vom Reichstage auf Jostau" [zatytułowane i akta obszerne.] 1638. – 3) „Recess des Reichsgeschlossenen Polnischen Reichstages so gehalten in Warschau den 9 Juny Anno MDCLIV." – 4) „Fragmentum diarii comitiorum Varsaviensium 1685. germanice" 4° 30 arkuszy, na końcu trochę aktów. brak początku zaczyna się w środku 55tej sessyi. następna 56ta jest i 28 kwietnia die Sabbati. Oznaczenie roku i zatytułowanie moje. – brak kilku sessyi i w środku. nader obszerny niemiecki dyaryusz. – 5) „Zwei Diaria actorum publicorum in comitiis generalibus Regni Poloniae et Magni Ducatus Lithuaniae celebratis A° 1688 & 1690. – obydwa dyaryusze po niemiecku. Dyaryusz 1688 pisany było na 24 arkuszach fol. cały. Obszerne i niezgłębione sprawa Sapieżyńskiego. – Dyaryusz 1690 na 19½ ark. bity tejże samej ręki. Obydwa były arkuszami pisywane kolejno, każdy arkusz złamany jak do listu. – 6) francuski dyaryusz i akta obfite sejmu 1724, cały kodex zszyty, około 50 arkuszy. – 7) „Observations sur l'echange proposé des Villes de Danzig et Thorn contre un rabais de six pour cent du tarif de Fordon". – 8) bardzo ciekawa polityczno statystyczna relacya o Polsce, jej stanach, zgromadzeniach, urzędach, przywilejach, prawach etc. niezwykle ciekawe uwagi o senatorach z samego początku XVIII w. zapewne 1703 r. (po francusku przez Polaka. [45 ark. fol. zapisanych.]) –

Stockholm – Riksarkivet. gruby fascykuł „Originalbref och diverse handlingar rörande Polen under Sigismund Ia, Sigismund IIo och Stephan Bathori. – Tidöö Samlingen." arch. Axla Oxenstjerny. – Zawiera:

A. „Bref till konung Sigismund I i Polen från hans swärmoder Isabella af Aragonien .... 1519" 3 listy z tegoż roku – oryginały.

B. „Af Drottning Bona Sforza" listy Bony i akta odnośne. – Barczyska.

C. „Diverse personers bref till Sigismund II August ...." listy oryg. kanoników warmińskich, Kromera i Solikowskiego 1569 7/12 z Gorcina, Dzierzgowskiego (do Bony) 6 listów

Giov. Alph. Castaldo z Wiednia i Pragi 1569 – 1571. – Tudzież odpisy aktów z czasów Zygmuntowskich np. „Constitutiones publicae modus Dzięgosianus" [!] zatytuł. akt o wypisaniu poborów duchownych z synodu piotrkowskiego 1532 r. – i inne.

D. „Kejserliga och Kungliga Bref till och af Sigismund II August 1548–1572 och hans gemåler." Akta publiczne Zygmunta Augusta w kopiach i oryginałach. – Listy królowych Elżbiety i Katarzyny; Ferdynanda i Maksymiliana austr. Jana ~~Zyg~~ Zapolyi, (Joannes electus rex) 5 ważnych oryg. listów. –

E. „Diverse bref och handlingar rörande Polen under Sigismund II Augusts Regering." Nader ważne oryginalne listy i akty. Listy Andrz. Czarnkowskiego, J. D. Solikowskiego, St. Stempowskiego, mowa Czarnkowskiego na sejmie warsz. 1570 Laceńska – minuty, konkcepty, kwity (wojskowe oryg.) i kopiarjusz listów królewskich od. pierwszorzędnego znaczenia.

F. „Henrik af Valois och Stephan Batori samt Val-tiderne förut och efteråt." Zawiera kilka oryginalnych listów króla Stefana. – 4 listy do królowej Anny z Maja do Lipca 1584 r. z Krymu przebrana Warszawskiego (Andrz. Nidecki ?) kard. J. Radziwiłła, mnóstwo innych oryginalnych aktów, listów i odpisów – w końcu kopia Accusatio criminalis Fridewalda. Cały ten zbiór ogromnej wagi i znaczenia. – Riksarkivet oświadcza gotowość oddania wszystkich Polaników z archiwum A. Oxenstjerny i zbioru Acta historica za pomocą Sketina. – Tak samo i z tomem poprzednim.

List Heidensterna 1618 31/5 z Solecna do Wawrz. Gębickiego prymasa.

Stockh. Riksarkivet - Ax. Oxenstjerna's Arkiv. - II.

Illustrissime ac Reverendissime Princeps domine domine colendissime.

Historiam meam cum semel Illmae. Dtioni. Vrae. obtulerim ipsaque Regiae Maiestati et Illmo. Dno. Generali nunc etiam Cancellario eam commendaturam sententiamque eorum cognituram receperit, modestiae meae esse puto amplius me non obtrudere molestumve Illmae. Dtioni. Vrae. esse. Quid de ea tamen statutum sit ut sciam non nihil ad me pertinere puto. Ut alia enim taceam ex eius successu superiora etiam et quae reliqua sunt pendere quodammodo videntur. Quomodo igitur accepta, quid de ea statutum sit si Illma. Dtio. Vra. quemadmodum puto, certi aliquid habeat, ut pro gratia sua significare mihi dignetur quanto possum studio rogo. Ad superiora quidem quod attinet quemadmodum promissi describuntur, sed si fieri posset ipse Illmae Dtioni Vrae in manus tradere cuperem. Et si debilitas mea vix permittere mihi id videatur in hac tamen caecitate oculorum humana ope vel spreta vel desperata ad Sanctissimae Virginis divinamque opem implorandam intra aliquot septimanas Czestochoviam ire cogito. Si Illmam. Dtionem. Vram hoc anno Kameniae futuram scirem in redita Damietovii in vicinia subsisterem ibique eam praestolarer. Magnae faelicitatis loco haberem si Illmam Dnem Vram adhuc si non videre amplecti tamen et contingere liceret. Quid ea de re sperare debeam ut gratia Illmae Dtionis Vrae scire possim valde rogo. Quod reliquum est gratiae Illmae Dtionis Vrae diligenter me commendans ut quam diutissime incolumem florentemque eam Deus conservet precor. Sollenciniij ultima mensis Maij Anno Domini 1618. [mp:] Illmae ac Rmae Dtionis Vrae observantissimus servitor

Rein. Heidenstein.

1598 Mai 8 Pragae. Arcyksiążę Maxymilian przyjmuje układy Bendzińskie. —

In nomine domini amen.| Per hoc praesens instrumentum publicum cunctis pateat evidenter ac sit notum quod anno a nativitate| ejusdem domini Millesimo Quingentesimo Nonagesimo Octavo indictione undecima die veneris octava mensis Maij intra horam nonam ac decimam antemeridianam Pontificatus Sanctissimi Domini nostri Domini Clementis Divina providentia Pa|pae octavi anno septimo regnante Serenissimo potentissimoque principe et domino domino Rudolpho Secundo Divina favente clementia electo Romanorum imperatore semper Augusto ac Hungariae Bohemiaeque Rege etc. Archi|duce Austriae duce Burgundiae etc. Domino nostro clementissimo in infrascriptorum et ad hoc specialiter requisitorum et rogatorum dominorum testium et nostra notariorum praesentia constitutus personaliter in camera sua interiori Serenissimus Princeps ac| dominus dominus Maximilianus Archidux Austriae dux Burgundiae, Stiriae, Carinthiae, Carniolae et Wirtembergae etc. comes Habspurgi et Tyrolis etc. ore proprio exposuit Serenitatem suam cum ad Sanctitatis Suae et Maiestatis Caesareae Domini ac fratris sui observandissimi instantiam| et requisitionem tum etiam pro bono publico eo tandem se resolvisse quod iuramentum vigore transactionis Polonicae Bithoniae scilicet et Benzini anno superiori octuagesimo nono die nona mensis Martij initae realiter praestare velit. Ac proinde a dominis testibus infrascri|ptis et nobis notariis petiit ut actui huic interesse et omnia quae a Serenitate sua dicerentur ac fierent diligenter observaremus et annotaremus. Ibique coram altari in dicta camera parato ac duabus super eo candelis caereis albis accensis positoque in medio illarum crucifixo argenteo| protinus

in genua super holosericum pulvinar quoddam rubeum procidens manu dextera sacrosanctis Dei evangeliis corporaliter tactis capiteque aperto viva voce in hunc qui sequitur modum solenniter pronunciavit et declaravit ac juravit. Ego Maximilianus Dei gratia Archidux Austriae etc. Dux Burgundiae etc. iuro spondeoque per haec sancta Dei evangelia quod omnia ea quae sanctissimi domini summi Pontificis et legati eius de latere Reverendissimi Cardinalis Aldobrandini interventu inter Sacrae Caesareae Maiestatis domini et fratris mei observandissimi ceterorumque serenissimorum Principum Austriacorum commissarios ex una et Serenissimi Principis Domini Sigismundi Tertii Poloniae Regis Magni Lithuaniae Ducis parte ex altera Bithoniae et Benzini congregatos convenerunt in omnibus eorum punctis et clausulis firmiter inviolabiliterque observabo, pacem et amicitiam cum eodem Serenissimo Rege Poloniae Magno Duce Lithuaniae etc. Regnoque Magno Ducatu Lythuaniae et ceteris ditionibus eius perpetuo constanterque colam neque quicquam quod contra eiusdem Sermi Regis ditionum hominumve eius salutem aut quietem sit suscipiam admittamve neque vim aliquam inferam aut aliquo modo publice vel occulte molestabo, sed fraterno honore, amore et benevolentia omnibus in locis perque omnem occasionem eundem Sermum Regem prosequar sic me Deus adiuvet et haec sancta eius evangelia. Qua quidem iuramenti solennitate praesentibus quibus supra sic celebrata exosculatus evangelia surrexit ac quae sequuntur verba stando subdidit videlicet: Hoc iam praestito iuramento tandem iis etiam quos ex natione Polonica iuramento, fide aut quocunque modo obligatos antea habuimus fidem iam iusiurandum omnemque obligationem remittimus planeque liberos ab iis pronunciamus. His itaque sic ut praemittitur a Serenitate sua peractis sibi demum a nobis infra-

scriptos notarios unum seu plura desuper instrumentum sive instrumenta publica quomodocunque et quotcunque ac quando opus fuerit confici requisivit. Quam quidem requisitionem nos ea qua decet reverentia accepimus omniaque sic ut supra gesta dicta et pronuntiata pro officio nostro in publicam hanc formam redegimus. Acta autem fuerunt haec in Arce regia Pragae inque camera Serenitatis suae interiori iuxta ecclesiam metropolitanam sita Anno indictione die hora mense pontificatu et imperio quibus supra praesentibus ibidem Illmis. Generosis magnificis atque strenuis dominis domino Wolfgango Rumpf in Wilroosz libero barone in Weytra equite ordinis sancti Jacobi de Espada commendatore Paraçuellensi, intimo Sacrae Caesareae Maiestatis consiliario ac supremo cancellario supremoque curiae praefecto; domino Paulo Sixto Trautson comite in Falckenstain ....itd. świadkowie z długiemi tytułami.

(S.N.) Et ego Ambrosius Benck aulicus Sacrae Caes. Mtis secretarius.... notarius atque iudex ordinarius. Quia praemissis omnibus......

(S.N.) Et quia ego Paulus Mainpock a Mainpach.....publicus....Notarius ordinarius et cancellariae scriba praemissis omnibus et singulis......

Sbigneus Dei et Sanctae Sedis Apostolicae gratia Archiepiscopus Pragensis legatus natus Generalis Magister ordinis Cruciferorum......
[poświadcza tożsamość osoby notaryuszów – pieczęć wyprawiona –]

Ego Paulus Sixtus Trautson comes in Falckenstain ....poświadcza również tożsamość osób, rzeczy i świadectwa notaryuszów – pieczęć przybita jaka wana, równie jak poprzednia na pergaminie wprost przyłożona. –

Dokument oryg. perg. 816 × 690 mm. kaligraficznie wyposażony.
Stockholm Riksarkivet. „Pergamentsbref rörande Polen." –

rkps BJ 7538

Stockholm, Riksarkivet.
„Polonica. – Förhandlingar mellan Sverige och Polen. 1562–1600." Podtytuł wiązki: „Sverige och Polen 1565"

1577 Mart. 8 Romae. archetyp.

Stanislaus Hosius Stephano Regi.

Sacra et Serma. Regia Maiestas, domine, domine clementissime. Subiectissimam perpetuae servitutis et orationum mearum commendationem.

Quid negotii facessatur Sermae. Dominae Reginae coniugi Vestrae Maiestatis charissimae, non esse clam, puto, Mtem. Vram. Dicitur quidam ex regno Neapolitano profectus ad illius Maiestatem fuisse cumque perhumaniter et liberaliter ab ea tractatus esset, prius ad Imperatorem defunctum, in Sueciam postea se contulisse et ibi discordiam inter Sermas. sorores seminasse. Quae res non parvo fuit impedimento, quod ipsa Serma. coniux Vestrae Mtis. ea, quae debebantur illi ex retentis duorum annorum censibus, quos ingenti pecunia repraesentata Serma. Bona regina, mater eius, valde necessario Catholicae Maiestatis tempore in Dohana Foggia comparaverat, in hunc usque diem recuperare non potuit. Quoniam vero fuit huc allatum Mtem. Vram. in Livoniam proficisci et ibi cum Sermo. Rege Sueciae congressuram, officii mei esse putavi, ut de difficultatibus his, quibus premitur Serma. coniunx Mtis. Vrae. certiorem illam redderem et ab illa peterem, quod ultro facturam esse etiam non petente me certo persuasum habeo, ut omnem operam navet, si quid est inter Serenissimas sorores controversiarum, ut amice de his transigatur. Dicitur Serma. Regina Sueciae contractum rescidisse, quem inierat cum Serma.

sorore sua et nescio, quod suum ius iudicio persequi velle: mihi quidem id verisimile non fit, quod valde sit alienum ab ea coniunctione, quae inter utramque Mtem. arctissima intercedit, et esset res maximi offendiculi, si tale quod fieret inter sorores, quin et illud metuendum foret, ne citius utraque iure suo excideret et mordentes invicem consumerentur ab invicem, ac tertius aliquis gauderet iis, de quibus inter Sermas. sorores controverteretur. Ineatur potius aliqua ratio, qua si alterutrius iuri detractum ~~esset~~ est, sarciatur. Adventurus huc esse dicitur orator a Sermo. Rege Sueciae. Huc enim scriptum fuit eum Pragam iam venisse et de conditionibus, quibus regnum ipsius ad unitatem Ecclesiae reduci posset, cum Sanctissimo Domino Nostro ut agat in mandatis habere. Fortitan autem et hoc esset comprimis utile futurum Sermae. Reginae, si Mtas. Vra. scriberet ad Mtem. Catholicam aut mitteret aliquem, per quem illius Mti. caussam suae Sermae. coniugis tam eam, quae ad status, quam quae ad census pertinet, diligenter commendaret, ac, si nihil aliud, saltem responsum ad ea sibi dari peteret, quae per defunctum Regem Sigismundum secundum in Hispanias ante septem annos scripta fuerunt; de quibus litteris vel ipsa Serma. Regina vel secretarius eius R. D. Paprotius Mtem. Vram. uberius informare poterit.

Quoniam vero misit S. D. N. in Hispanias D. Cannobium, veteri familiaritate mihi coniunctum, impetravi, ut ei mandata daret ad Sermum. Catholicum Regem cum de statibus, qui iam vigesimum annum occupati sunt, tum de censibus per duos annos interceptis restituendis. Quantum profectum per eum fuerit dies indicabit. De Sueco oratore non possem non metuere, ne sub religionis praetextu traitet

etiam alia, quae magnum detrimentum Sermae. coniugi Vrae. Mtis. adferre possent, meam tamen studium defuturum non est in his procurandis, quae ad Mtis. Vrae. et Sermae. coniugis eius rationes tuendas pertinere videbuntur. Proficiscitur autem hic orator primum Romam, deinde Neapolim et inde in Hispanias. Ex eo facile colligi potest, quod in animo suo deliberatum habeat, quandoquidem et Neapolim et in Hispanias proficiscitur. Expectamus eum hic in horas: et est vir nobilis, Gallus, Italicae linguae valde peritus, Bononiae dedit litteris operam aliquamdiu. Nomen illius est Ponto de la Gardie. Quod superest Deum precor, ut Sacram Maiestatem Vestram diu servet incolumem et omni felicitatis genere cumulet, cui me servitutemque meam humillime commendo. Romae 8 Martij. 1577.

Eiusdem Sacrae Maiestatis Vestrae humillimus capellanus et servitor addictissimus [subscr.] Stan. Car. Var. m.p.

foris: Sacrae et Sermae. Regiae Mti: Poloniae etc. domino domino clementissimo.

alia manu: 77 Respondit Regia Mtas. Varsaviae ultima Aprilis. iłady ficurgi Horyuna.

coll. flr

Stockholm, 18/VII 1892.

Stockholm – Riksarkivet.
„Polonica. – Förhandlingar mellan Sverige och Polen 1562–1600" podział więzi „Sverige och Polen 1565."

1575 Dec. 4. Heilsberg. archetyp.

Marcin Kromer do Anny Królewny Polskiej.

Najaśniejsza Miłościwa Krolewno. Iżem po te czasy ku Waszej Królewskiej Miłości nic niepisał, przyczyna tego iżem niemiał co takiego godnego pisać a niechciałem Waszej Królewskiej Miłości próżnemi słowy zabawiać, ale przedsię byłem zdawna i jestem chętliwym kapłanem i życzliwym sługą W. K. M. – Teraz iż mi się trafiła rzecz godna a mem zdaniem potrzebna W. K. M., niechciałem zaniechać, abych o niej ku W. K. M. niepisał służby swoje powolne a modlitwy kapłańskie W. K. M. zalecając. – Mam za to, iż jest w świeżej pamięci W. K. M. z czem przeszłego roku ksiądz Warszawicki jezuita z rozkazania Ojca Świętego Papieża do Szwecyjej był jechał i co ztamtąd odniosł. Podobno też W. K. M. wiedzieć raczy z Jego Miłości księdza kardynała naszego pisania, iż się zdało Jego Papieskiej Świątości znowu tam posłać a rzeczy ku bożej chwale zaczęte popierać i jeło będzie mogło być konać. Otoż śle tam Jego Papieska Świątość jezuitę, onego narodu i języka, człowieka niegłupiego a ku takowym sprawom (jelom ja mógł obaczyć) godnego, który niedając znać, że jezuitą jest, u Królowej Jej Miłości szweckiej, siostry W. K. M. za kapłana dworskiego być ma a zatym to czynić co go Bog nauczy według rozkazania papieskiego. Ten przyjechał sam z Niderlantu do mnie, pytając

się po listach i nauce papieskiej. Bo mu tak pisano z Rzymu, iż to czego mu potrzeba tu w Prusiech miał naleść. Ale do mnie ani do kogo inego sam nic jeszcze takowego nie przyszło. Może być, iż do W.K.M. przyszło, jako do tej, któraś jest takowych świętych spraw uczestniczką z siostrą królowej Jej Miłości Szwedzkiej. A przeto chciał ten ksiądz jezuita zarazem ku W.K.M. jechać albo iść. Ale zdało się nam żeby radszy tu w Prusiech w Bransberku uczelni Jego Miłości księdza kardynałowęgo i mojej przy swej braciej zatrwał ażbych się ja od W.K.M. przez list swój wywiedział co jest wola a rozkazanie W.K.M. a jeśli on tam u W.K.M. odprawę swą najdzie albo jeśli ona tu do nas z Rzymu przesłana będzie nic się tym nieomieszka, ponieważ zimie na morze nie dobrze się opuszczać a ziemią Moskiewski drogę zawalił. Przeto będzie W.K.M. raczyła nam oznajmić czego się ten ksiądz dzierżeć ma, jeśli tam do W.K.M. a rychłoli jechać ma albo jeśli sam czekać ma listów i nauki W.K.M. Byłoby mu snadniej i taniej sam z owąd do Gdańska a ztamtąd na morze wsieść, niźli się ku W.K.M. tam i sam przechodzić. Ma z sobą towarzysza jednego a drugiego miasto sługi i kosztuje go już to wędrowanie przez Niemiecką ziemię niemało. Ale przedsię on gotów jest i będzie sprawować się według wolej i rozkazania W.K.M., której miłościwej łasce ja siebie powinnie zalecam. Dan z zamku mego Heilsberskiego w wtorą niedzielę Adventu 1575

Waszej Królewskiej Miłości powolny kapłan i życzliwy sługa

Mart. Cromerus coadiutor i namieniony biskup Helsperski.

foris: „Najaśniejszej Pannie Pannie Annie Królewnie Polskiej etc. Paniej mej miłościwej." i pieczęć Kromera. — oryginał.

Stockholm. Riksarkivet.
„Polonica. Förhandlingar mellan Sverige och Polen. 1562-1600": wiązka K. 1592-1600.
apograph.

1596. Nov. 29 Cracoviae.

Germanicus Malaspina Erinfrido a Minckwitz

Illustrissime Domine amice observandissime. Reverendissimus Dominus Alexander Comuleus qui a Sanctissimo Domino Nostro ad Moscovitarum principem Roma ablegatus est, die crastina hinc discedet Wilnam versus iter facturus. Quare ob gravissimas quasdam caussas a Dne. Vra. Illma. maiorem in modum peto ne quid perficere velit de negotiis illis quibus operam navat antequam cum praefato Domino Alexandro Comuleo collocutus fuerit qui cito istic aderit. Facturus mihi rem gratam quodque aliquorum principum rationibus maxime conducere videtur. Datum Cracoviae die XXIX Novembris Anno 1596.

Illmae. Dnis. Vrae. studiosissimus amicus etc.

Germanicus Episcopus Sancti Severi.

Illustrissimo domino Erinfordo a Minckwitz libero baroni a Minckwitzburg legato Caesareo domino et amico observandissimo.

Erlauchter Wolgeborner unndt Edler Hr. Ihr
Gn. seindt meine willige dienste, nebst wün-
schungh der Gnaden Gottes Jederzeit bevor.
Habe nicht unterlassen können, Ihr Gn. mitt
meinen Schreiben zu ersuchen, unndt mich
Sein unndt der lieben sämptlichen ange-
hörigen gutte gesundtheitt zuerkundigen,
dabeij auch zu wünschen, das der liebe Gott
Ihr Gn. nebst allen den seinigen beij lang-
wiriger gesundtheitt erhalten wolle, un-
ter andern zweiffele Ich nicht, Es wirdt Ihr
Gn. von Ihr Königl. Maijtt. zu Schweden
meines allergnedigsten Königs unndt Herrn
schreiben empfangen haben, In welchem
Ihr Gn. lesende vernommen, wie das von
Ihr Königl: Maijtt: ich bestallungh auff
ein Regiment zu fuss bekommen, undt mich
von denselben Ihr Königl. Maijtt. an Ihr
Gn. wegen des Guarnisons unndt lauff-
geltt verwiesen, alss gelanget an Ihr Gn.
mein unterdienstliches bitten, weiln ich
meinem obersten leutenambt dahin ab-
gefertigt, Ihr Gn. wollen demselben die
quartier einweisen lassen unndt die lauff-
gelder folgen lassen, damit die werbung
je eher unndt auffs schleunigste vortge-

stellet werden kan, Ihr. Gnl. alle ehr vnnd dienste wiederümb zuerweisen, sollen mich dieselben allezeitt willig vnndt bereitt erfinden, vnndt thue Ihr Gnl. nebst allen denen lieben angehörigen Christi protection getrewlichen empfehlen. Datum Sermen d. 23 Maij A: 1630.

Ihr Gnl.

dienstgeflissener

Ernst Donhoff.

Dem Erlauchten wolgebornen vnndt Edlen Hr. Herrn Alexio Oxenstiern, Freijherrn zu Chijmito, herrn zu Fijholmb vnndt Tijdoen Rittern etc. Königl. Maijtt zu Schwehden vnndt der Reiche Raht, vnndt Cantzlern, General Gubernauren der Antheil des Fürstenthums Preussen, vnndt Manrichtern der Lappmarck z. Meinen hochgeehrten Gnedigen H. vnterdienstlich. p.

Illustrissime Domine, Dne et Amice Observandissime.

Cum Sacra ac Serenissima Poloniæ et Sueciæ Mtas sua Reg: Dominus meus Clementissimus in felicissimis Regni sui auspicijs, nihil salutarius, nec cum maiori de Orbe Christiano demerendi gloria magis conjunctum quidquam, aggredi et amplecti posse censuisset, quam si in pacando jmperio Romano, belloq quod cum tanto christiani sanguinis dispendio in eo geritur vicino, sistendo ac sopiendo, inter cæteros Reges Principes christianos, suas quoq contulisset partes, nec non communibus calamitatibus, belliquæ huius funesti, undique in dies crescentibus malis, manum adhibuisset salubrem. Antequam autem pijs huiusmodi conatibus, S. Reg: Mtas sua, ulterius se accingeret, operæ pretium facturo, agnovit, si belligerantium partium principes et capita officiosè ac benignè, hoc nomine prius compellasset ut quatenus hoc Mtis suæ amica studia operamq oblatam gratam habere atq admittere velint primum intelligeret. Posteaquam verò jnterpositionis huiusce

Regiæ æque Illustrit: Væ quæ Regni Sueciæ in eo bello sustineat partes et vices, quam Electoribus Principibus deferendæ mihi demandata esset provincia: Ejus conveniendi facultatem ita pridem expectavi spe illa, quæ subinde hactenus mihi facta fuit, Illustrit. Vam ex superiori Germaniæ ad hæc Inferioris Saxoniæ loca brevi descensuram. Cæterum quum ea me nunc planè excidisse videam rationes insuper maturandi reditus ad Mtem suam Reg: instent: Interpositionem hanc Mtis suæ, Regis ac Domini mei clementissimè nomine cum ejus in presentia deferendi, copia haud amplius detur; hisce Illustrit. Væ insinuandam esse, mearum nunc cum discederem partium judicavi. Ut quæ Reg: Mtis suæ, de omnibus et singulis qui hoc bello Germanico implicati tenentur atq; occupantur demerendi fuerint studia et desideria eo magis elucescant iisq; quorum interest tanto plus innotescant. Quod si in admittenda sua mediatione, quæ tam a Cæsarea Mte quam Serenissimo Electore Brandenburgico acceptata fuit, Illustrit. quoq; Vam non alienam esse perspexerit nec non de Tractatuum loco commodo ac tempore cer-

te Mtas sua Reg: præmonita tempestivè fuerit in opere cœpto continuando suas quoq deinceps conferre posset partes. Etsi vero haud deerint causæ ac rationes, quæ Mtem suam Reg: a simili proposito liberandæ ab hisce belli motibus Sueciæ magis revocare quam inducere etiamnum possent prægraves; Attamen pro innatâ Eiusdem Magnanimitate obvia quoq ac nota humanitate sua Regia, cuius etiam superstite adhuc Serenissimo Rege Gustavo specimen edidisse, minime Mtem suam pœnitebit: sed omnium laudatissimo huius seculi exemplo non solum naturæ et sanguinis vinculorum haud immemorem, verum etiam pacis æquæ ac honestæ cupidam extitisse eo ipso probando se Regnorum populorumq salutem et tranquillitatem cæteris antèponere, quoad eius fieri potest statuit, suaq in pacandis Regnis bellorumq componendis controversijs, studia ac desideria, orbi contestata reddidisse minime indecorum sed perpetuæ potius sibi gloriæ futurum, certa esse poterit: Iisdem Mtas sua ducta rationibus non minus de tractatuum inter utraq Poloniæ et Sueciæ Regna, reassumtione et Consummatione ad quam pactarum induciarum

tempore earundemq vigore obstricti tenemur, Illustrit. Vam quoq monere, in mandatis mihi dederat: Ut certæ deniq ac firmæ pacis illa negotiatio quam Sereniss mus etiam ipse Rex vester defunctus, per Legatos suos in præterito Electionis conventu Generali Varsaviæ proposuisse ac Vestisse visus est, quanto primum redintegrari, nec non ex communi Regnorū et populorum Voto ac Salute, exitum tandem desideratum sortiri queat: eo verò magis in id utrinq annitendum esse, quo celerius inducias nostras ad finem properare videmus, ipsa temporis hortatur et suadet ratio; ne etiam spe iustæ pacis diutius frustratæ Reipubl: Polonæ rebus suis aliter consulendi imposita judicetur necessitas. At cum Illustrit: Væ cæterisq Regni Sueciæ proceribus pacis et tranquillitatis consilia ut nobis cordi futura rationesq inter utraq Regna stabiliendæ amicitiæ, æque ac eos à quibus offeruntur amplexuras esse minime diffidendum putem; Oranda Illust. Vras mihi est, ut super hisce quæ Mtis suæ Regis et Domini mei Clementissimi nomine et jussu Illustrit. Vræ exponenda habui, tum de conciliando in Imperio, cum inter Poloniæ et Sueciæ quoq Regna promovenda pace, mentem

tuam aperire, responsoq; suo hasce, quam primum licuerit per præsentium exhibitorem dignari haud graventur. Ejusdem benevolentiæ me commendans, ei incolumitatem et prospera quæq; à Deo precor.

Datæ Berlini $\frac{9}{19}$ Julij 1633.

Illustrit. Væ

Sac: Reg: Maj^tis^ Poloniæ et Sueciæ Camerarius pro tempore in Germaniam Legatus, Dorpatensis et Oberpalensis Gubernator.

observantissimus amicus et servitor

M. Ernest Doenhoff

Illustrissimo Domino Dn:
Axelio Oxenstierna Regni
Sueciæ Cancellario et per
Germaniam, ac ad Exercitus
Legato Generali, Dno et amico Observand^mo^.

praes. (Francofurti) ad Moenam die $\frac{12}{2}$
A: 1633.

Illris Dne Cancellarie
Dne et amice Observandis.me

Cum et Regni Poloniæ patricius sim, cui ex debitô tanquam Patriæ suæ omnia bona faustaq optare debeo. Et Serenissimo Principi Gustauo Adolpho ob singularem illius industriam et egregia facinora omnia quoq felicia opto. Vobisq quos Deus fortunaq iuuat, ut essemus aliquando perfecti amici Deum precor. Adhuc unum modum si admiserit Illu Dni Vræ proponam, ad in eundam firmam vobiscum pacem. A iuventute mea ab Annis 14 Sac. Regiæ Mtti Poloniæ in Aula inseruio, et sexta iam nunc vicê delegatus Nuncius ad Commitia Regni Generalia. Benè quid agatur in mea patria didici. In Expeditione Valachica et moderna Liuonica cohortes duci, militiam quoq superiussum. Licet nunc 27 annum agam, vidi tamen saepius tales res accidisse quod quæ pompose agebantur difficile finiebantur. Quæ verò simpliciter, et absq ambagibus simplici et veterana, ut dicitur fide discutiendo quisq conscientiam suam, quis nam sit ipsius alteri, bene res euueniebant. Et mirabili

ter Dnus Deus per priuatam unam ali-
quando personam inter regna stabiliebat
pacem, quam multorum capita stabilire
non poterant. Et quidem recentia talia ali-
qua exempla in Germania recentissimum
inter Imperatores Christianum et Turca-
rum, per Gratianum priuatum unum ho-
minum. Ego quidem eunde nunc Varsa-
uiam habeo, quæ S. R. Mti Dno meo clemen-
tissimo proponam, ut puto me persuasurum
et effecturum tantum, ut assentiatur me
secretò discedere ad Sereniss.m Principem Gu-
stauum Adolphum. Ipsimet Serenissimi
tanquam sibi consanguinei discutient su-
am quisq conscientiam, quid unus propter
alterum facere poterit. Nam publicè dum
de pace agitur, plurimi sunt respectus et con-
siderationes, quæ difficultant ad stabilien-
dam pacem, et sunt qui optant pacem,
multi qui bellum, et discordias Diabolo
seminante; Cum verò priuatim quid agitur
suam quisq candide exponit mentem et col-
ligit apud se quid pro finali facere poterit;
Hæc secretò et nullus ut sciat nisi Illus
Dnus Marschalcus rogo et obtestor. Ut au-
tem ad uos Illres Dni et ad Serenissimum
Principem Gustauum Adolphum tutum i-

ter habere possim, (si tantum modo hæc mea opera placuerit) assecurationem ambo cum Illū Dnō Cancellario dent, ut ire redire tute queam, quæ assecuratio talis sit, ne etiam me pudeat Sac Rgæ Mtti Dnō meo clementissi secreto proferre Essent multa uobis si liceret referre, sed cum modo nec tempus neq etiam obstricta Patriæ fides et conscientia permittat, Unum hoc iterum iterumq rogo ne ullus mortalium sciat exceptis uobis Illūs Dnatibus Vris duabus, et tertio cui hoc negotium incumbit Interea bonam ualetudinem et omnia felicia faustaq Illū Dnī Vræ precor Dat. Riga d. 24 Decembr Ao: 1622.

Illritatis Vræ

amicus et ad inseruiendum paratissimus

Andreas Stanislaus Sapieha Dominus in Loponij et Grodek Capitaneus vsviatensis et Rigensis manpropa

Illū Dnō Dnō Cancellario Magno Regni Sustiæ etc. etc. Dnō etc amico dentur.

Illustrissime et Excellent^me^ Domine
Dn̄e et Amice observande^tme^

Parum equidem ad causæ Generosi Jacobi Christophori Smosarski in Curia Stocolmensi promotionem arbitror pertinere præsentibus Litteris hominem iniuria per Magistratum Rigensem gravi affectum et sibi in Supremo Stocolmensi Iudicio per Senatum prudentem satisfieri postulantem commendari; Id enim æquitatis et iustitiæ ratio exigere recte existimatur, ut etiam ope omnium destituta aut spoliata defensio patronos suos inveniat quorum cura sancte ubique gentium colatur: Ut tamen Gnosus Smosarski iniuriam alijs etiam inferri à dicto Magrtu solitam suo tantum questu non communem esse efficiat; merito eum hisce in Sueciam proficiscentem litteris meis ad Excellent^m^ Vrm̄ comitari censui. Nihil dubito Excellen^m^ Vrm̄, in causa huius iniuriati ostensuram, præstito ei singulari suo patrocinio, non modo studium iustitiæ, quam prudenter auspicijs tuis in Sueciæ Regno administrari fama est verum etiam in rite promovenda Nobiscum amicitia per

pctus animum sincere constantem: Uti qui=
dem abunde sibi Generosus Smosarski ab
Excellia Vrã declaratum dum esset nuper
Stocolmiæ profitetur. Pluribus Nobilem
a Ciuitate angustiatum et multis in asse=
quenda satisfactione impensis depaupera=
tum (uti quidem multi huiusq contra
omnia non tantum hospitalitatis aut ami=
citiæ Iura, sed etiam contra fas et iusti=
tiæ regulam à dicto Magrtu angustiantur)
non iudico opportere apud Excell m Vtm
commendari, faciet illa ut bonum de
Vra omnium beneuolentia in Nros non
tantum retineamus iudicium sed probe=
mus etiam. In caeteris commendo me gra=
tiæ et amicitiæ Excelltia Vræ et eidem
optimam valetudinem ad Deo precor et
animo Dabantur Varsauia die 21 Mens
Iunij 1647

Excell: Vræ.

affitiasissimus amicus & ser=
uitor

Casimirus Leo Sapieha.

Illustrissime Dñe Cancellari
Dñe Amice observandissime

Deus optimus Maximus Illustrissimam Dñationem Vestram, cum universa celeberrima et Illustrissima Sua Domo et Familia, salvam incolumemq servet, et superstite Illustrissima Dñatione Vra, inter Poloniae et Sueciae Regna, tandem stabili aeternoq loco, fugitiva Pax consistat. Agnoscet tum praesens saeculum, tum futura posteritas Illustrissimam Dñationem Vrãm non fuisse immemorem omnium bonorum è suavissimo Pacis fonte promanantur. Ego cum caeteris Illustrissimis Dñis Senatoribus Regni Poloniae Magniq Ducatus Lithaniae, S.R. Mtti Dño Nostro Clementissimo supplico, ut Commissarii plenissimis mandatis instructi ad tractandum Pacis aeternae negotium destinentur nec dubito quin Vos quoq Commissarios Vestros sitis destinaturi. Non ignoramus quanto animo et studio serenissimus defunctus Rex Vester ferebatur in Pacem, quomodo inter ipsos tumultuantes armorum strepitus Pacis gerebat negotium, nec incipiebat bellum,

nisi hoc voto ut quam primum detineret.
Quocirca ea studia quæ erant viuente Serenissimo Rege Vestro erga æternam Pacem inter Poloniæ et Sueciæ Regna componenda, minimè extincta esse debent. Interim Illustrissimæ Dnationi Vestræ mea studia et officia promptissima defero Dabantur in Metropolitana Ciuitate Vilnensi die 7 Aprilis A: 1633.

Eigenhändig. Illustrissimæ Dominationis Vræ addictissimus

amicus et ad seruiendum
paratissimus
Leo Sapieha Palatinus
Vilnensis Supremus Dux Exercituũ M. D. L. Brestensis
Mohilouensis Lubosanensis
Idzitouiensis Horbouiensis
Marcouiensis et Administrator.

Eigenhändig Manu ppria

Illustrissimo Dño Dño Axelio Oxenstierna Regni Sueciæ Cancellario ac Senatori Generali ad Exercitus in Germania Legato L: B: in Chimita Dño in Fiholm Equiti Aurato Dño Amico obseruandissimo.

335 <u>Polonica</u>, ze zbiorów hr. Brahe w Skokloster.

Mss. 4°. Nr. 11. – pap. 165 x 200 mm, jedną ręką XVII w. pisany, kart zapisanych 35, opr. w brunatną mocno wyciskaną skórę (oprawa polska) zawiera dziennik zabiegów bardzo ciekawy posłów moskiewskich po rozbiciu w transakcyjy polskiej: inc.: „Leta .... Awhusta .... dnia przisłał najasniejszyj Żygimont korol polskij i wielikij kniaź litowskij s panom Hrydincem k Moskwie k bojarom ko kniaziu Fedoru Iwanowiczu Miestisławskomu s towaryszczy cztob s Moskwy przysłali Moskowskoho Hospodarstwa wsierych posłow na seym o dohoworie o wielikom hospodarie Korolewicze Władysławie. y Bojare kniaź Fiedor Iwanowicz Micisławskoj s towaryszczy przysłowo wy- li k korolu posłat na sejm Bojaryna kniazia Juria Nikiticza Trubieckoho Bojaryna Michajła Hlebowicza Saltykowa Morozowa da Bojaryna Michajła Alexandrowicza Nahowo da dumnoho djaka Wasila Osipowicza Janowa ......"

280 Mss. fol. No 52. – pap. 192 x 288 mm, jedną ręką ~~XVIII~~ w. pisany, kart. 100, opr. w ~~pergam.~~ świńską skórę z herbem króla Zygmunta III. (złoto wyciskane) – zawiera „ACT REWIZY ŻVP || WIELICKICH Y PRZESŁVCHA||NIE LIDZBY ZA QWARTALOW IX|| poczęty w dzie 14 Marty Anni MDCXXVI ad diem 10 Juny inclusive Anni MDCXXVIII odprawiony y spisany przez Wielebnego Xa Piotra Gembickiego Dziekana krakowskiego Regensa Cancellary J.K.M. Wielgiey y Urzędowych Woyszczka Gorę Christopha Lodego Króla Jego M. Sekretarzow ... Dnie 1 July Anno MDCXXVIII." Rewizya rachunków i budowli Wielickich na końcu podpisał Piotr Gembicki..

281 Mss. fol. No 140. – pap. (202 x 314 mm) jedną ręką XVI w. końca pisany, kart 384 i nieznaczonych

A–AH₃. Opr. współcz. w zniszczoną okładkę, zawiera „Promptuarium statutorum omnium et constitutionum Regni Poloniae ad usum domesticum Pauli Szczerbic conscriptum in sex partes digestum.... MDXC." – k. A – H₃ index.–

Mss. b. sygn. – wąska długa, 100 x 335 mm, oprawny w kartę pergaminową zapisaną starem ruskiem pismem – półustawem – zawiera „Dzieła Marsa krwawego i sprawy odważne rycerskie przez Wielmożnego Pana Jego Mości p. Jana Piotra Sapiehę Starostę Uswiackiego w Monarchiej Moskiewskiej od roku 1608 aż do roku 1612 sławnie odprawowane." Własnoręczne zapiski Sapiehy, na luźnych jeszcze kartkach, różnemi atramentami, uzupełniane itd. Tytuł dodał oczywiście [illegible] inną też ręką początek.–

9 olbrzymich konwolutów fol. – 2 konwoluty 4° – i 1 pudełko (zawierające oryg. polskie listy) zawierają Polonica pierwszorzędnego znaczenia. Przedewszystkiem nadzwyczaj ważny kodex rokoszowo-samozwańczy. Dwa pierwszorzędnego znaczenia moskiewsko-polskie kodexy 1607–1615 i 1599.–1645 [illegible]. Korrespondencya oryginalna Lwa Sapiehy kancl. WXL. Jana Piotra Sapiehy stty Uswiackiego, i wielu innych.– Literackie niemy-polskie – poemat pt. Wyprawa Turecka 1621 oktawą rymą – i w. i etc. etc. prawnicze mss. formularza prawnicze z XVII wieku etc.–

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Stockholm. Kongliga Biblioteket. (Król. Biblioteka).

Rękopisy: Polonica.

238 I. Mss. N. .... — Rękopis papierowy, 4°, 165 x 210 mm, jedną ręką drobno w XVII w. na 7 kartach nieliczbowanych pisany, zbroszurowany, zawiera pod tytułem łacińskim „XVIII Rationes quibus Dominus Christophorus Radziwilius Serenissimo Poloniae Regi persuadere conatur ut ab institutione ordinis equitum Immaculatae Virginis desistat" niemiecki text owych 18 przyczyn. Wewnętrzny tytuł niemiecki: „Neünzehn [!] starke gründe mit welchen Ihro fürstl. Gnaden Christoff Radziwil Ihro Königlichen Magt. in Pohlen von dem neu vorgeschlagenen Ritters Orden ...... abrathet und endlich bittet daß Ihro Köngl. Magt. der Stifftung desselben biß auf den nachstkünftigen Reichstag verlegen wollte." 1. nie przyczyni powagi królowi. 2. większa sława czynami wielkiemi się odznaczyć niż order założyć. kto pamięta Filipa Burgundzkiego nad Karola V?, kto Henryka III francuzkiego nad Franciszka I lub Henryka IV? a w Anglii Edwarda III nad Edwarda IV a królowej Elżbietę nad Henryka IV? Niechaj się raczej odznaczy król wielkiemi zwycięstwami nad Turkiem i Moskalem. — 3. obawiać się należy, aby członkowie tego rycerskiego zakonu nie zyskali przewagi takiej, iżby rywalizować mogli z powagą królewską. — Itd. — Wcale ciekawie zestawione te przyczyny. Jest ich 19 nie 16 lub 18 — i zdaje się, jakby końca brakowało. Do historyi niedoszłego zakonu rycerskiego ciekawy przyczynek.

288 II. Mss. N. .... — Rękopis papierowy, 4°, 153 x 202 mm, jedną ręką kaligraficznie na 115 klb. ręką XVI w. pisany, oprawny wspaniale w skórę jasno brązową bogato wyciskaną. Okładka: W obwódce bogato złotem wyciskanej w 4ch wierszach napis: „STRZELBA Y MUNI‖TIA WLASNYM‖NAKLDEM‖I·K·M·SPRA" W

kwadracie utworonym z linii okrągły medal przedstawia nachylone do sie bie dwie herbowe tarcze Korony i Litwy pokryte jedną koroną królewską – w czterech pozostałych rogach kwadratu litery M., D., LX., i V. = 1565. poczem znów: WIONA W|| WILNIE| Y NA SAMKI PO|| GRANCNE ROZESLANA." Po drugiej stronie okładki suche wyciski przedstawiające ewangelistów – datowane 1544.–

k. 1–3 białe. – k. 14, 15 id. – k. 39–47 id. – k. 63–71 id. – k. 73–115 id.

A) k. 4. mieści: „Strzelba y wschelaka Municia ktora własnym nakładem Je° K. Mci w Wielkim Xięstwie Litewskim iest sprawowana. Pocżawschy ab Anno ~~1551~~ 51 vsque ad Annum." – a) k. 5–13b uzbrojenie Wilna. „W czaighauzie Krola Jego Miłości Wileńskim w pierwschym polu" sztuk 26. każdej sztuki podana waga a większych dział nazwy (Zebrak, Witolt, Baba, Augustus, Scharffmeci, kartuny, słowiki, kolschlangi, sprewagki, pisczek, Bembenarka,) ogniste działa, moździerze. etc. – „Wtorim Polu" sztuk 38. – „w trzeciem polu" sztuk 81. – „Zamku Wileńskiego strzelba" sztuk 28. – „Hetmanska strzelba" sztuk 72. –

b) (k. 16–38) „Rozesłanie strzelby y Municiy na pograniczne Zamki Litewskie" a mianowicie dostano na zamki: Winnica, Żytomir, Nowohrodek, Połoczko, Wilkewsk, Orscha, Mohilow, Propoisk, Czeczersk, Msczislaw, Radomlia, Lubecz, Homey, Rzeczicza, Kriczow, Owrowczowo, Ostrza, Wolodimir, Luczko, Mozir, Kyow, Czerkaszi, Miedziala, Kaniow, Bracslaw podolski, Bialla Cerkiew, Miensko, Radoszkowicze, Bracslaw Litewski, Chartiecza, Roszko, Kasper nowy zamek, Swisłocz, Krzemieniec, Czarnobel, Schurarz, Oziersczcze, Borissow, Drissa, Troki, Upita, Druha, Leplie, Kopiec albo Uscie, Tikocin. –

c) k. 48–62. „Rozesłanie strzelby y Municiy na zamki Iphlanskie" a mianowicie na: Marienhaugen, Lucen, Schwaneburg, Rozitten, Duneburg, Bowsko, Pernaw, Karkuzen, Helmen, Tribacz, Hermes, Weissenstein, Kircholm, Wolmer, Wenden, Kokonhauzen, Rundbork, Dinomont, Riga, Schmelten. –

d) k. 72. mowa „Pospolite wydanie" i więcej nic – tytuł sam. – Wszystkie tytuły najwiecej zamków, dział, gatunki itd. wszystko oznaczono czerwonym inkaustem. Piękny rękopis. Gf. odpowiedni w CBPP. – Ilość sztuk, waga każdej sztuki amunicyjnej, proch itd. broń ręczna, rusznice, etc. podane. –

364 III. Rozmaite wycinki i wyciągi, różnych rąk i formatów razem zebrane i owinięte w papier zatytułowany tem zbiorowym: „Strödda Handlingar och uppsatser rörande Polens historia (Afskrifter)". Wszystko kopie:

1) „Mandatum Regis Sigismundi in Gedano ad apportandum libros Luteranos" tj. właściwie zakaz – 1526 Sabb. intra Octavam Visit. Mariae. oraz formularz aktów prawnych „In causa beneficiali libellus" – „Exceptio suspicionis contra auditorem" – „Instrumentum cessionis" – Mss. XVI w. wypisy z książki „Decisiones Magri. Stephani Auffrerij. Lugduni 1508." –

2) list Zygmunta III do stanów czeskich 1618 7/9 Vars. w sprawie ces. Ferdynanda.

3) list Władysława IV do Chrystyana IV króla Danii 1637 27/12 Vars. długi i ważny list o handel Gdański i flotę.

4) „Relatio gloriosissimae victoriae Sereni. Domini Dni. Ioannis Casimiri Poloniae et Sveciae Regis Potentissimi de Hano Krimensi rebellibusque Kosacis et foederatis die XXX mensis Iunij A. D. 1651 apud Beresteczko obtentae." incip. „Contracto undique in unum apud Sokalum omni exercitu Rex provenerat decima quinta Iunij..." 5 kart szczegółowego opisu. warto skopiować. –

5) „Memoire fait à Paris le 30 Déc. 1735" incip. „Le soussigné ambassadeur du Roy et de la republique de Pologne a l'honneur de representer à Sa Majesté Très Chrétienne que le Roy de Pologne et les Etats confédérez ont été plongés dans la douleur la plus profonde en recevant la nouvelle

qu'il leur a donnée des articles des préliminaires de Vienne qui les regardent selon la notification tardive que les ministres de S. M. T. C. lui en ont fait......" podp. Czarowski. kopia współczesna. 10 kart.

6) „Des Herrn Gen. v. Zulich Relation von dem Königl. Polnischen und Churfürstl. Sächsischen Hofe." 9 artaug. incip. „Weil meine Schuldigkeit es erfordert daß nach geendigter der mir allergnädigst anvertrauter negociation ich von des Königl. Polnischen und Churfürstl. Sächsischen Hofes Absicht wie auch von des Königreichs Pohlen und Churfürstenthums Sachsen jetzigem Zustande einen ausführlichen bericht abstatte, so...." podp. „Stockholm, d. 14 Februar 1733. G. Zülich." — warto skopiować.

7) Szwedzkie i francuskie wypisy i notatki o Polsce (4 artum) „Polen kallades Europeiska Skytien i forntid blef intaget af Sarmaterne eller Saromaterne ett folck ifrån Georgien och Circassien....." bez wartości. — Wreszcie wypisy z manifestu Wilborskiego luźne kartki — „Descriptio Poloniae" w rodzaju zwykłych w XVII i XVIII w. wstępów — „Pohlnische Cron Competenten" niemiecki wiersz — niezły — przepisać — oryginalny v końcu patent z otientkiem na godność ministerialis Regni generalis. Cracoviae in comitiis coronationis nostrae 1697. pod pieczęcią mniejszą koronną i podpisem Karola Tarły podkanclerzego. Co to za godność??

294 IV. Mss. pap., 199 x 318 mm, jednej ręki, XVII w. pisany, kart. około 200, opr. współczesna w czerwoną świńską skórę, zawiera (na okładce:) „REVISIA OECONOMY SZAWELSKIEY" Opis miasta Szawel miasteczek i wójtostw należących do tej ekonomii — dokładny — na końcu: „Ktorą to Rewizyą Oeconomij Szawelskiey taliter stworzywszy sposobem onę rękami naszymi podpisawszy y pieczęci swe na nie przyłożywszy jedne do Skarbu W° X. Litt. odsyłamy a drugą do Jego Krolewskiey Mości Pana naszego Miłościwego kierzemy. Działo się w Szawlach dnia 5 Wrzesnia

pit secundus prologus. Credo generosum animum preter domini ubi finis noster preter se ipsum et archanas curas suas....“ – p. 9ᵃ. „Qualiter dives surgit media nocte. Surgit occupatus infelix habitator urbium media nocte....“ Dzieło kończy się na str. 93ᵃ (i reszta kol.ᵃ tej stronicy i reszta wogóle tej karty wycięta) „.....hoc unum dicere viderentur. bene suades. recte consulis. verum dicis. Explicit liber laureati poete francisci petrarche de laude vite solitarie.“ –

Na marginesie górnym str. 3 inną, współczesną ręką „Iste liber est de libraria Rdi. pris dni Epi Warmien. et intitulatur franciscus petrarcha de vita solitaria sed primus prologus non est de libro.“ – Ręką XVIII w. bibljoteka zanotowany „Nr 267.“ – Na marginesie kartonowej nalepki na wewnętrznej stronie wierzchniej okładki: „Inköpt på C.A.E. Reuterholms auktion 23 Nov. 1864 för 8 Rdr. 35 öre. No 31.“ – str. 1. u góry „Franciscus petrarcha de vita solitaria.“

Sverige
I. Stockholm – Pensum.

1) Riksarchivet
*) 2) Konglige Biblioteket
3) Krigsarchivet
4) drobne zbiory –
5) Skokloster – archivet.

6) uporządkować Pbg.
7) zawiązać korrespond.
8) wysłać rzeczy.
9) szwedzki język
10) Stockholm.

II. Upsala.
Universitets biblioteket.

III. Lund
Universitetsbiblioteket.

IV. Linköping.
Gymnasial biblioteket.

Literatura: Dobrovsky
Dudik
Przezdziecki
Albertrandi
Tyszkiewicz
Prove.
Crumhow
Forsten.
Hipler.

Schirren.
Bunge
Hildebrand – Liv Est &c.
Theiner.

w ogóle z pomocą Smolskiego Metrica.

Co Moskale zrobili ze źródeł tak tutaj będących. –

*) Poznać bibliotekę – wypadnie tu Petersburgskiej b. Cesarskiej.

~~Iter~~ Sueticum
Albertrandi
1790.

Mss. Czart. 2416. pag. 115–226.

Joannis Albertrandi ... Iter Suecicum.

Dzieli się na

Część pierwsza. Pisma znalezione w Szwecyi i przez Albertr. przepisane.

1. Regestr pism zawartych w mss. u prywatnej osoby... zupełnie przepisanych. 1618–1657. mię. „Relatio tractatuum Livonicorum cum Carolo...

2. Regestr pism zawartych w 3ch tomach ex bibl. gymnasii Lincopiensis. – przepisanych

Tom 1. Hosiana 1539–1578.
Tom 2. Listy do Kromera pisane. 1547–1579.
Tom 3. dto dto 1580–1589.

3. Raptularz listów i innych pism Kromera.

Część druga. Mss. widziane – nieprzepisane.

1. Bibliot. Królewska w Stokholmie.
   a) Miscell. II in fol.
   b) Miscell. III in fol.
   c) cod. mss. in fol. „Hufwudh book." 1626–1701.
   d) Volumen ingens mss. in fol. vitulina pelle tectum, insignia quaedam gentilitia utrique involucri lateri externis sunt impressa. Intus praefixus est titulus „Dannemark Norvege Suede" Idemque in dorso voluminis iteratum. z tego 4 sztuki.

   Opisuje pewne 5 mss. i tomy. – 9/7 1790 że opisu nie mógł oznaczyć; bo bibl. nieposiada katalogu mss. a rękopisy. sygnatury.

1. Rękopisma z księgarni Graffa de Brahe pierwszego hrabiego szwedzkiego w Skog-Kloster, mil 3 od Upsali.
   a) regestr rzeczy w jednym tomie blisko 800 kart mających 1609–1616. ważny mss. rokoszowy.
   b) regestr innego tomu kart 500 z tejże księgarni: 1606–1626 rokoszowy.
   c) regestr innego tomu kart 1000 z tejże księgarni: 1606–1608. ważny mss. rokoszowy. koniec oddarty.
   d) regestr innego tomu z tejże księgarni: 1609–1611. rzecz. od dyaryusza odnoszącego się do Maryny Mniszchówny. pm. „relacya Komorowskiego o spaleniu Moskwy i zniesieniu bojar tamecznych."
   e) regestr jeszcze innego tomu kart 600 w tejże księgarni: 1605–1644. akta i dokum. do wojen moskiewskich.
   f) regestr rozproszonych rękopisów z tejże księgarni: Oryginały aktów, Solikowskiego brevis Commentarius, Opis wojny mosk. 1632 (oblężenie Smoleńska z mapami). 69 nrów. rzeczy przeważnie XVII w. lecz i XVI a też 5 tomów Długosza.

2. Regestr rękopisów w księgarni Akad. Upsalskiej:
   a) 6–8 fascykułów ogromnych korrespond. bpów Warmińskich.
   b) Kron. litewska Macieja Stryjkowskiego przetłumaczona na język cerkiewno-słowiański.
   c) Słownik polsko-słowiański Отца и Иеромонаха СИМЕОНА ПОЛОЦКОГО od lit. A do M. czysty [illegible].
   d) fascykuł listów oryginalnych z XVII w. które bibliotece tej darował Jakob Arckenholtz. z XVII w. Marya Ludwika i Jan III Sobieski.
   e) dyaryusz króla Eryka XIV, dużo w nim Poloniców.
   f) Hosiana 1569–1572 (Cromeriana etc.)
   g) Hosiana 1569–1572. [fig. czy dziś nie u Czartor.?]
   h) Dantiscana. tom bardzo gruby.
3. Rzeczy w Kopenhadze. bibl. krol.
4. Collectio Palmskoldiana in Upsaliensis Universitatis bibliotheca. tomy V, VIII, IX, XI, XIV, XV, XVII.
   Ex eadem collectione N. IV. Acta publica Sueco Polonica tom VIII.
5. Acta Sueco Polonica collectionis Lindenianae in eadem bibliotheca. Tomi III.

6. Extrait du Catalogue des pièces detachées feuilles volantes etc. de Mr. d'Engeström conseiller de la Grande Chancellerie ..... 1587–1739.

7. Appendix eorum quae ornatissimus adolescens J. S. vindicavit reperta in arce Tidoln quae comitum de Ryderstolpe propria est.

(moc rzeczy włosko-polskich z XVI wieku, sprawa Zborska, listy Zygm. Aug. z Kromerem, Kłoczew-skim, Sokołowskim, – conciones 1537 – rzeczy z XVII wieku, w ogóle dość interesujące tytuły i massa tego. czy luźne, czy w aktach, czy to jeden mss. niewiadomo.).

Tyszkiewicz Eust. hr., Listy o Szwecji, t. I-II. Wilno 1846.

M. Malinowski udzielił mu notat Albertrandego z Szwecji (1790)

t. I. p. 41–45. Rękopisma z biblioteki królewskiej w Stockholmie. (przedrukował z Iter Suecicum Albertrandego.).

p. 46–51. Spis rytów odnoszących się do Polski – i.a.

21) Stanislaus Hosius Card. Eps. Varm. concilii Tridentini praeses.

23) P. Martinus Laterna Polonus a Suecis hereticis pro Catholica fide in mare demersus Sept. 1598.

Zamek Gripsholm – dużo portretów polskich.

p. 117–157. Wiadomość ogólnikowa o mieście Długosza z 1590 r. i przedruk notat Albertrandego z Skokloster.

p. 167–169. Polonica w Archiwum państwowem w Stockholmie.

p. 177–180. Polonica w bibliotece Uniwersytetu w Lund.

p. 192. Polonica w bibliotece zamku Löberöd hr. de la Gardie.

t. II. p. 40–63. Polonica w bibliotece gimnazyum w Linköping. z notat Albertrandego.

Przezdziecki. Alex. hr. Szwecya, Wspomnienie jesienne. Wilno, 1851. 8° – są to tylko listy z podróży, naukowego materyału niema. – Rugia, Skania, Stockholm, Upsala. –

Чтенія въ Импер. Обществѣ Исторіи и Древностей Россійскихъ при Московскомъ Университетѣ.
годъ 1861. – книга 4ая.

рад. 39–50.

Чумиковъ, Акты до русской и польской исторіи относящіеся, въ нѣкоторыхъ архивахъ Швеціи.

1. Рукописи въ Skogkloster, имѣній гр. Brahe, близъ Упсали.

1. Сеймъ вальный Варшавскій 1611. по взятіи Смоленска и Москвы
2. Инструкція отъ всего рыцарства въ Москвѣ, данная посламъ къ Его Величеству П. Гаевскому и Р. Г. Млодзяновскому. 1611 11/VII.
3. Отвѣтъ Его Величества на то рыцарству, Вильно 20/VIII 1611.
4. Инструкція для вальнаго коронного сейма въ Варшавѣ созваннаго къ 26/IX отъ всего рыцарства въ Москвѣ 19/IX 1611.
5. Отвѣтъ на то.
6. Протестація Велик. Княжества Литовскаго касательно продолженія войны съ Москвою.
7. На это отвѣтъ отъ рыцарства. (lat.)
8. Отвѣтъ и оборона кровавыхъ заслугъ рыцарства во время московской экспедиціи.
9. Посольство Лифляндскаго рыцарства отправившееся въ Москву съ гетманомъ Литовскимъ.
10. Посольство къ сенатору Мнишку.
11. Инструкція данная посламъ или комисарамъ посланнымъ для переговоровъ съ думными боярами и всѣми чинами Московскаго государства дана на сеймѣ Варшавскомъ 1615 г. 26 Марта.
12. Письмо къ королю отъ тѣхъ комисаровъ изъ Смоленска 1615 8/XI
13. Письмо Лисовскаго къ канцлеру Литовскому объ ограбленныхъ въ землѣ Московской. 1615–1616
14. Письмо къ Турецкому Султану и отвѣтъ о дѣлахъ Московскихъ Января 1616.
15. Письмо императора Матвѣя къ Сигизмунду III 6/XI о мирѣ съ Москвою (Лат).
16. Договорные пункты посольства Московскаго присланные съ княземъ Трубецкимъ, Солтыкомъ и Васильемъ

Осиповичемъ.
17. Письмо изъ Москвы о переговорахъ отъ гетмана Литовск.
18. Прошение о договорѣ пословъ Московскихъ къ гг. Сенаторамъ.
19. Письмо къ Его Королевскому Величеству отъ бояръ Московскихъ изъ подъ Андронова.
20. Просьба плѣнныхъ изъ Валахий къ воеводѣ Русскому.
21. Письмо Шуйскаго къ Сигизмунду III изъ Москвы Юля 1616 г.
22. Краткое изложение о ведений войны съ Москвою для Его Королевскаго Величества составлено Яномъ Петромъ Сапѣгого
23. Князю Мстиславскому письмо 18 Окт. 1610.
24. Путевой дневникъ отъ Москвы.
25. Совѣщательная форма посланная из боярамъ.
26. Пункты мира Столбовскаго. (лат.)
27. Отвѣтъ пословъ польскихъ и Литовскихъ посламъ Московскимъ 27 Ноября 1615.
28. Отвѣтъ Боярамъ Московскимъ въ Москвѣ на словахъ данный
29. На то возражение.
30. О самозванцахъ.
31. Протестация польскихъ коммиссаровъ посламъ въ Москву предъ посломъ Цесарскимъ. 1616 12/I
32. Универсалъ Владислава избраннаго Царя Московскаго къ государству Московскому.
33. Письмо къ коммиссарамъ (польскимъ) отъ Бояръ изъ столицы во Вязьму. 15 Декаб. 1617.
34. Инструкция коммиссарамъ отправленнымъ при Владиславѣ къ Боярамъ думнымъ въ Москвѣ изъ Вязьмы 29 Декабря 1617.
35. Письмо отъ Бояръ къ Панамъ Радамъ 1622 12/VIII.
36. Письмо отъ Бояръ Московскихъ къ польскимъ коммиссарамъ черезъ гонца ихъ Степана Лещукова въ Вязьмѣ отданное 12 Мая 1618.
37. Копия съ перемирнаго листа отъ коммиссаровъ

Московскихъ 1618 г.

38. Письмо пословъ Московскихъ къ Митрополиту Филарету 3 Апреля 1619.

39. Содержание письма ~~посл~~ чиновъ Московскихъ къ пан. Радамъ 1619

40. Письмо Михаила Феодоровича и Митрополита Филарета къ войску Запорожскому. 7139 г. Янв. 23 дня.

41. Мирныя статьи для коммиссаровъ 7142 г.

42. Письмо отъ Бояръ Думныхъ къ Панамъ Радамъ черезъ Горихвостова присланъ.

43. Письмо отъ Пановъ Рады къ Боярамъ 1634 4/I.

44. На него отвѣтъ.

45. Опасная грамота данная Сенаторами короля Польскаго Коммиссарамъ 1634. 4/III.

46. Кондиции всему Московскому войску которое съ Шеинымъ и товарищами его подъ Смоленскомъ обложено отъ Кристофа Радзивила 1634 24/II.

47. На это отвѣтъ отъ Бояръ 27 Марта.

48. Условия мира вѣчнаго съ Москвою заключеннаго 14 Января 1634 г.

49. Вѣрительная грамота посламъ Владислава IV къ Михаилу Феодоровичу 1635 г.

50. Извѣстие о переговорахъ съ послами Московскими А. Львовымъ, С. Пушкинымъ, Дьякомъ Иваномъ Волошаниномъ 1644 въ Краковѣ зачатые а въ Варшавѣ оконченные 1645 г.

51. На это отвѣтъ.

52. Посольство отъ Рыцарства подъ Москвою находящагося къ Его Королевскому Величеству подъ Смоленскъ присланное.

53. Кондиции поданные Его Королевск. Величеству ~~отъ~~ рыцарствомъ находящимся подъ Москвою.

54. Краткое ~~пов~~ѣствование о Москвѣ ея торговлѣ, нравахъ и пр. составленное секретаремъ канцлера въ бытность его въ Москвѣ.

55. Листъ посла Царскаго къ Боярамъ 1616.
56. Отвѣтъ Пановъ Рады на письмо посланниковъ Московскихъ Шаховскаго и Нечаева.
57. Отъ Матѳия Императора Римскаго къ Сигизмунду III о дѣлахъ Московскихъ.
58. О посольствѣ Московскомъ которое Королевича на государство звало.
59. Восхваленіе славы Московской для привлеченія королевича на государство ихъ.
60. Обсужденіе кондицій поданныхъ съ Москвы.
61. Справедливъ и законенъ-ли предлогъ къ удержанію Московской земли.
62. Причины и польза Московскаго похода.
63. Перемиріе между Московскими боярами и гетманомъ Жолкевскимъ.
64. Торжествованіе (триумфъ) избранія Владислава на Царство Московское.
65. Письмо старосты Хмельницкаго Царицѣ Московск:
66. Письмо отъ Салтыкова изъ Ладоги. 6/III
67. Грамота Михаила Ѳедоровича къ Владиславу. (р.)
68. Воеводы которые одинъ за другимъ были побиты народомъ въ разныхъ городахъ Московскихъ послѣ измѣны Димитрію.
69. Письмо гетмана надъ войскомъ Литовскимъ Димитрію Іоанновичу. (р.)
70. Списокъ знатныхъ особъ польскихъ побитыхъ на Москвѣ.
71. Декларація Короля Польскаго касательно Московской экспедиціи.
72. Переписка Короля Польскаго съ Турецкимъ Султаномъ и Крымскимъ Ханомъ.
73. Циркуляръ войску чтобы поспѣшало въ Москву.
74. Донесенія воеводъ съ театра войны.

75. Отъ Царя Шуйскаго къ воеводѣ Смоленскому и обратно отъ старосты и посадскихъ людей Смоленскихъ къ Шуйскому.
76. Копія съ письма важной особы изъ Москвы къ Коронному Подкоморому. Окт. 8 дня 1613 и отвѣтъ.
77. Копія съ достовѣрнаго письма изъ подъ Москвы къ извѣстной особѣ. 28 Ноября.
78. Инструкція разнымъ лицамъ отъ Короля, къ ней секретное прибавленіе.
79. Письма и отвѣтъ на нихъ отъ рыцарства изъ подъ Москвы къ Его Корол. Велич. подъ Смоленскомъ.
80. Письмо Марины (Царицы) къ пану Пржилускому. 1609 10/X.
81. Вѣдомость изъ подъ Москвы ~~посл~~ послѣ прибытія пословъ въ обозѣ 21 декабря.
82. Реляція посольства по возвращеніи его изъ обоза подъ Москвою находящагося.
83. Отвѣтъ Патріярха Филарета, Бояръ, думныхъ людей и дворянъ изъ Москвы.
84. Отвѣтъ данный именемъ Его Корол. Величества изъ подъ Смоленска на просьбы Московскихъ Бояръ.
85. Инструкція польскому рыцарству и людямъ Московскимъ данная подъ Смоленскомъ 1610 18/IV.
86. Отъ Сергія архіепископа Смоленскаго къ Шуйскому.
87. Отъ Воеводы Смоленскаго къ Шуйскому.
88. Отъ Посадскихъ людей Смоленскихъ къ Шуйскому.
89. Отъ Воеводъ Смоленскихъ Шеина и Горчакова къ князю Дмитрію Ивановичу Шуйскому.
90. Отъ Сергія архіепископа Смоленск. къ Патріярху Гермогену.
91. Письма гетмана Жолкевскаго къ королю изъ разныхъ мѣстъ.
92. Письмо князя Мстиславскаго и иныхъ на Москвѣ Бояръ 18 Іюля изъ подъ Можайска.
93. Извлеченіе изъ письма гетмана въ столицу

на счетъ Шуйскаго писаннаго.
94. Отвѣтъ ему отъ бояръ.
95. Отъ Царицы Марины 28 Іюня 1610.
96. Письма разныхъ особъ относящіяся къ временамъ Междуцарствія.
97. Отъ гетмана по отобраніи присяги отъ бояръ.
99. Замиреніе между гетманомъ и боярами Московскими.
100. Добавочныя условія съ которыми послали бояре къ Его Королевскому Величеству Голицына и иныхъ подъ Смоленскъ.
101. Присяга гетмана и всего рыцарства людямъ Московскимъ подъ Царевымъ Займищемъ.
102. Условія отъ Лжедимитрія и войска его и посольство отъ его войска присланныя подъ Смоленскъ 1610 22/VIII.
103. Переговоры Сенаторовъ съ посольствомъ Лжедимитрія.
104. Обѣщанія Лжедимитрія войску своему и народамъ польскому и Литовскому. 20 Февраля 1609.
105. Обѣщанія Царицы Марины тому же войску. 1609.
106. Посольство Московское князя Василія Васильевича Голицына 22 Октября.
107. Письмо патріарха Московскаго изъ столицы къ митрополиту Ростовскому.
108. Отвѣтъ боярамъ на посольство Голицына.
109. Копія съ письма къ Его Королевскому Величеству отъ бояръ изъ столицы привезеннаго Иваномъ Безобразовымъ 1 Февраля.
110. Отъ князя Мстиславскаго и другихъ бояръ къ Королевскому Величеству.
111. Циркуляръ Ляпунова.
112. Рѣчь о томъ: дать-ли Королевича на государство Московское?
113. Изслѣдованіе измѣны на Москвѣ 7119 г. 8 Октября.
114. Смерть Лжедимитрія подъ Калугой 27 декабря 1610 г.

115. Челобитная Его Королевскому Величеству Пословъ Московскихъ.
116. Письмо Салтыкова и бояръ изъ столицы къ Е. Корол. Велич.
117. Реляция П. Коморскаго (?) о пожарѣ Московскомъ и объ измѣнѣ тамошнихъ бояръ.
118. О взятии Смоленска.
119. Отвѣтъ обывателямъ Новгородскимъ.
120. Отъ намѣстника Смоленскаго Ивана Семеновича Куракина къ Сапегѣ 7115 г.
121. Отъ Короля Жигмонта III Московскаго Государства боярамъ и всѣмъ сословиямъ отвѣтъ на статьи и просьбы ихъ 1610 г. 4 Февраля.
122. Посольство Московское отъ Шуйскаго 3 Января 1607 г.
123. О границахъ Московскихъ.
124. Рѣчи пословъ къ Царю
125. Письмо Михаила Феодоровича къ своему отцу (русск.)
126. Паспортъ Сигизмунда III до Москвы 1597 г.
127. Дневникъ въ которомъ содержится описание пути Марины до Москвы, рѣчи пословъ, и Димитрия, свадьбы, убиение Лжедимитрия (подробный разсказъ) и побиение Поляковъ 27 Мая 1606 г.
128. Дневникъ въ которомъ описывается война съ Самозванцами; многое о Маринѣ, сынѣ ея и Заруцкомъ.
129. Письмо отъ Ив. Иванов. Шуйскаго къ пану Николаю Маркоцкому
130. Дневникъ съ 1609 г. 3 Января гдѣ говорится о кончинѣ Шуйскомъ.
131. Письмо отъ бояръ къ посламъ въ царствование Михаила Феодоровича.
132. Дневникъ Московской экспедиции 1633 г. 26 Августа.
133. Постановление между Поляками въ Москвѣ находящимися и Думными Боярами 1610 7 Ноября.
134. О посольствѣ Алексея Михайловича 1644 въ Августѣ.
135. Письмо Михайла Феодоровича къ Сигизмунду III.

136. Инструкція посламъ въ Москву 1634. 19 декабря
137. Русская переписка между капитаномъ [1 шт.] Дорогобужскимъ и Москвою.
138. Письмо къ Королю отъ гетмана изъ Москвы 1611 21/1
139. Постановленіе вѣчнаго мира между Владиславомъ IV и Михаиломъ Θедоровичемъ.
140. Стихотвореніе (польское) о войнѣ съ Великимъ Княземъ Московскимъ Василіемъ 1606.
141. Письма съ собственноручною подписью Лжедимитрія изъ подъ Москвы въ Январѣ и Мартѣ.
142. Рѣчь посланника Московскаго и отвѣтъ Пановъ Радѣ на письмо его.
143. Письмо (русское) Сигизмунда въ Москву.
144. Отъ бояръ (времени Михаила Θедоровича) въ Польшу тетрадь безъ начала.
145. Разсужденія бояръ думныхъ съ польскими послами (времени Михаила Θедоровича).
146. Тетрадь русская. нач.: „По приказанію боярина М. Б. Шейна...."
147. Тоже о войнѣ 1611 г.
148. Мирные переговоры въ слѣдствіе посольства Горохвастова.
149. Русскія записочки, письма къ частнымъ лицамъ челобитныя къ Лжедимитрію. (около 300).
150. Историческое описаніе Швеціи и ея войны съ сосѣдними державами. 1606 (швед.)
151. Договорные пункты между Его Царскимъ Величествомъ и королемъ Польскимъ. 1667 г.
152. Книга поѣздка въ Украину въ 1658 г.

II. Рукописи хранящіяся въ государственномъ Архивѣ въ Стокгольмѣ.

1. Перемирныя грамоты между Псковомъ а Гермейстеромъ В. Ф. Плеттенбергомъ въ правленіе Василія Ивановича, въ Новгородѣ 1509 г.
2. Тоже 18 Іюня 1554 года.
3. Грамота Московскихъ людей къ Чинамъ Новгородскимъ о побѣдѣ надъ Поляками и ихъ бѣгствѣ изъ Москвы 15 Ноября 7121 г. (швед.)
4. Дѣла Московскія отъ 1340 по 1661.
5. Различные акты Московскіе отъ 1501 по 1710.
6. Дѣла Польско-Русскія 1609 – 1636.
7. Польская корреспонденція касающаяся Сѣверной войны 1700 – 1718.
8. Письмо Богдана Хмельницкаго гетмана.
9. Письмо Махметъ-Гирея (Крымскаго Хана) къ С. Потоцкому.
10. Описаніе Посольства Польскаго въ Россію 1667.
11. Условія мира между Польшею и Россіею 1634.
12. Письма о войнѣ русской въ Польшѣ русскаго полковника Шульца (франц.).

Uwagi o tym spisie Czumikowa.

Czumikow widocznie znalazł w Skokloster niewielką tylko liczbę tomów – większą część zapisanych przytoczonych tu aktów znajduje się w jednym tylko tomie zawierającym polsko-moskiewskie miscellanea i powstałym niewątpliwie w Polsce. Wszystkie prawie akta powyższego spisu są w języku polskim. Czumikow wszędzie oznacza, że po polsku dokument redagowany. Opuszczam to oczywiście. – Akta powyższych obu spisów pochodzą odemnie. Czumikow ani nie numerował ani sygnatury tomów, przypiskom, ani paginacji nie podawał. Opuszczenia oznaczałem pionowo postawionemi kropkami. Opuściłem tylko to, co według tytułu u Czumikowa przytoczonego nie mogło się odnosić ani ku Polsce ani ku polsko-moskiewskim stosunkom.

[illegible] Z. pracował 1881.

Prowe L. Dr. Mittheilungen aus schwedischen Archiven und Bibliotheken. Berlin 1853, 4°. VIII u. 64. mit 2 litograph. Tafeln.

P. robił poszukiwania w Stockholmie (Riksarchiv i kon. Bibliotehet) w Skokloster, w Upsali (bibl. uniwersytecka), w Linköping (gimnazyalna bibl.), w Strengnäs, w Westerås, w Lund (bibl. uniwersytecka). pracował 6 tygodni.

P. dzieli swe krótkie sprawozdanie na 9 części:

I. wylicza drobiazgowo Copernicana w archiwum państw. w Stockholmie i w Uniwersyteckiej bibliot. w Upsali i drukuje kilka listów Kopernika, notatek jego, kilka aktów odnoszących się do Kopernika, książki i jego biblioteki etc.

II. podaje wyczerpującą wiadomość o historii kroniki 30 letniej wojny Bolesława Filipa v. Chemnitz.

III. (i IV) Prussica z Archiwum państw. w Stockholmie. W właściwem archiwum pozostał – w 1798 rząd zwiedzi oddał część pewną archiwaliów pruskich do Berlina – tylko jeden fascykuł archiwaliów pochodzący z właściwych Prus. Jest to Convolut pt. „Handlingar rörande Bishops Stiftet Ermeland i Preussen och Cardinal Stanislaus Hosius" – wylicza i streszcza i excerpuje listy ks. Albrechta do kapituły warmińskiej – syna jego Albrechta Fryderyka (jeden z poleceniem Lukasza Dawida kartografa drukuje) – listy bpów warmińskich Fabiana de Lusianis, Maurycego Ferbera, Jana Dantyszka, Hozyusza (1561 13/1 Viennae prawie cały drukuje), Kromera, Radzieckiego – królowej Bony 1526 12/7 Crac. (drukuje) – Zygm. I. 1510 – wszystkie te listy do kapituły warm. 4 listy kardynałów z Krymu do Zygm. Augusta – list króla Stefana do kapituły warmińskiej 1577 7/11 Marienburgi – list Kromera do Radziejowskiego, list Stan. Żelisławskiego bpa chełmińskiego – 23/12 1562 Culm – etc. – 1 list polski

Stanisł. Kłoczewskiego do kr. Krasińskiego. Neapoli 7/12 1571.
— streszcza dokumenty odnoszące się do sporów kapituły z Hozjuszem i Kromerem.
— streszcza inne Varmiensia i wylicza szczegółowo wydane Polonica z 1587 etc.

Przewiduje znajdujące się innych Prussica (excl. Warmią) w archiwum — kilka drobnych i nieważnych konwolutów odnoszących się do stosunków Gdańska, Elbląga, Torunia z Oxenstjerną, Karolem XII i do prowiantowania wojsk Karola X. —

IV. Axel Oxenstjernas Archiv. — Do 1848 r. znajdowało się to ogromnie ważne archiwum w majątku Tidö który kiedyś należał do Oxenstjerny. Kilkakrotnie zmieniał ten majątek właścicieli. Państwo kupiło 1848 archiwum i wcieliło jako odrębną całość do Riksarchiv. Zawiera oprawne księgi i konwoluty, tych odnosi się 17 do Prus i Brandenburgii — 28 do Pomorza — 43 do Polski — 66 do Niemiec. Kilku konwolutów jeszcze niema.

1) streszcza ogólnikowo kilka konwolutów zur Geschichte ~~Polens~~ Preussens und Brandenburgs — długo jest tam Poloników. — generalii, i burgrabowi.

2) streszcza dokumenty „die aus Deutschld. weggeführten Dokumente des Oxenstjernaschen Archivs".

V. Król. Biblioteka w Stockholmie. — cf. Dudik — Długosz z bibl. Magnusa de la Gardie kanclerza.

VI. Bibl. hr. Brahe w Skokloster pod Upsalą nad jeziorem Mälar. Zamek zbudowany na wzór zamku w Aschaffenburg przez Karola Gustawa Wrangla. Po Wranglach przeszła dziedzictwem do hr. Brahe. — Wrangel założył tam rodzaj narodowego muzeum — starożytności, broni i td. biblioteki i archiwa łupiono w Polsce i w Niemczech. — Następcy powiększali. Tam dostała

się części biblioteki hr. Bjelke. Biblioteka liczy 20000 tomów oryginalnych dokumentów 354, — rękopisów 500 — 11 konwolutów do polskiej historyi — i prawie 300 voll. korespondencyi do Wranglów i Brahów z XVII w. — portrety biskupów warmińskich. Polonica:

odpis pertraktacyj pokojowych w Szczecinie 1570 — może być w posiadaniu Kromera —

5 voll. Długosza późny odpis z XVI w. data 1588. należał do biblioteki Stefana z Bogusławic Szwabowskiego kant. łęczyckiego — potem do Jana Sarnowskiego sty... łęczyckiego — kupiony przez hr. Bjelke w Stockholmie 18/2 1752

Gedanensia.

VII. Upsalska bibl. uniwersytecka. najbogatsza — wodzowie zdobyte biblioteki jej ofiarowali. — fromborskie braniewskie. katalog mss. biblioteki Jezuitów w Braunsbergu — katalog biblioteki jezuickiej poznańskiej — część jezuickiej z Braunsbergi, ciekawe. — 2 zbiory listów, jeden „Variorum epistolae" zawiera Hosiana z 1555/80 — Zamoysciana Radziwilliana i w ogóle Varmiensia, Cromeriana (12 listów Fabiana Quadrantina 1578–1587) — drugi jeszcze Dantiscana cf. Hipler Analecta Varm.

VIII. Linköping. gimnazyalna biblioteka — Suecica — Varmiensia (Hosiana, Cromeriana Dantiscana) z zbioru bpa Eryka Benzeliusa. W Cromerianach 2 listy ciekawe Possevina. — Prussica-Polona z XV w.

IX. Gimnazyalne biblioteki w Strengnäs i Westerås — z bibliotek praskich i Ołomunieckich oraz z Braunsbergi. — Uniwersytecka w Lund — Prussica w tych 3ch niewiele lub żadne — o Polonicach milczy. —

Stwierdzić jednak to, że wodzowie szwedzcy sami zabierali i zbierali, więc te dostawały się do domów prywatnych i częściowo przepadły. Stosunkowo mniej ich się ... spenetrować. Dokładna robota — zużytkować przy moim sprawozdaniu

---

Prowe
Tyszkiewicz
Przeździecki
Hipler
Albertrandi
Dudik

Czermak
Forstén
wyd. Szwedzkie

<u>Якубовъ. К.</u> Русскія руко-писи Стокгольмскаго госу-дарственнаго Архива. Москва 1891. 8° стр. 78. (оттискъ изъ Чтеній въ И. О. И. и Др. Росс. за 1890 г.).

Riksarkivet dużo posiada „русскихъ рукописей". Przegląd dał o nich wiadomości prof. univ. w Helsingforsie Соловьевъ który w 1837–1840 ~~z polecenia Archeograficznej komisyi~~ podróżował w naukowym celu po Szwecyi; odpisywał dokumenty i niektóre nabywał i ~~w 1846~~ Archeograficznej komisyi ~~[illegible]~~ sprawozdania przesyłał. Z jego kopii w 1846 wydano trochę aktów w <u>I</u> i <u>II</u> t. Дополненій къ Актамъ Историческимъ. — Sprawozdania Sołowiowa wydano w 1885 i 1886 r. w Протоколахъ Засѣданій Археографической коммиссіи – выпускъ I i <u>II</u>.

Katalog „Muscovitica" zrobiony przez urzędnika archiwum Bovallinsa poprawił i wydał bar. Taube w 1879 w „Meddelanden från Svenska Riks Archivet" dopełnienia w zesz. XIII. 1888

Prof. Hjärne wydał w Historisk Bibliotek 1880 zesz. <u>III</u>. pag. 533–554 „Brefvexling mellan konung Johan <u>III</u> och Czar Ivan Vasilievitsch

1568–1577." – Z szczegółowych zdaje się relacji Sołowjowa korzystał także Berednikow (Бередниковъ) cf. Дополнения къ Актамъ Историческимъ i Протоколы засѣданий Археогр. комиссии выпускъ II. стр. 4–11.

Sołowjow twierdzi, że Rossica w Riksarkivet pochodzą z 4ch źródeł:
1) Zbiór De la Gardie
2) Брагенозская – [zapewne Skokloster]
3) отдѣльная, дипломатическая коллекция, составленная изъ актовъ XV–XVII столѣтий.
4) собрание государственныхъ актовъ или царскихъ грамотъ.

Co do 1) Jakób De la Gardie wywiózł około 1613 r. z Nowogrodu mnóstwo papierów – zdaje się nowogrodzkiego archiwum części. W Nowogród należy rozwijał do Szwecji (?).

W ogóle – i słusznie – nadmienia Якубовъ że podział Sołowjowa nie ma sensu, że go przedstawionym nie ma. Cf. Taube w Meddelanden – Muscovitica.

Якубовъ uporządkował Rossica.

Głównie zbiór De la Gardie Nowogrodzki: Oddział I: Столбцы. N.N. 1–47. (1598 1604–1616. (19 skrzynek). – 2. Приказные книги и тетради oddział N.N. 118 – niektóre excerpowane – głównie 1604–1617.

Polonica desunt.

Astron. – Tabulae regulae et figurae astronomicae. 53
Naturvetenskap. – Exc. ex scriptis Dni Alberti Magni.
– Alberti Magni liber animalium – cod. membr. fol.
Philosofi. – in 4° N. 9. Joh. Wycliff. tractatus duo – de individuatione temporis
de veris utilitatibus
Musik – [illegible] – i Sköna vetenskap.
Klassiska författare – 27. Virgilii Opp. ex bibl. Braunsberg. coll.
Vitterhet – nylatinsk. – Petrarca de vita solitaria – 1300. bfw. warm.

– Historia Trojana Guidonis de Columna
[illegible] [illegible] a [illegible]
Vitterhet – slavisk. 7. – en polsk bok (???)
– trenne stycken Ryska – Armeniska och polska böcker – in 8°
Bibliografi – Stanislaus Kossucki Index librorum [illegible] in bibliotheca D. Sigismundi II Augusti 1553. ms. o. 75.
Teologi – (8) Biblia sacra slavonice.
Psalterium Davidis slavonice. in 4°

Zygmunt III z Bozy łaski Krol Polski etc.

Urodzony wiernie nam mięły. Wyrozumieliśmy z prośba Wierności Twej co się tam w tym miejscu poblizu Wierności Twej od ludzi nieprzyjacielskich stało i czego się w tym obawiasz dalej. Na taki przypadek inszego prędkiego ratunku niebaczemy, gdzieby zwłaszcza tę tam okręty nieodeszły, a baczelbyś żeby znowu z więtszą potężnością następować tam ci ludzie chcieli, jedno wybrańce z pobliskich tam tego miejsca dobr naszych i z starostw naszych, z Pomorskiego województwa a jeślibyś tego potrzebę baczył, tedy i z Malborskiego i dali (!) jeśliby gwałt był to jest z Chełmińskiego także [!] województwa Dla czego posyłamy do Wierności twej uniwersały na ruszenie tych wybrańców —

Iter Suecicum

Stockholm.

Kgl. Riksarchiv. z archiwum kancl. Axel Oxenstjerna.
„Handlingar rörande Polen och Preussen 1284 – 1587."
Dosyć gruby fascykuł zawiera odpisy rozmaitych aktów publicznych i prywatnych, głównie odnoszących się do Prus i przeważnie w niemieckim języku.

II. A. Martinus Miezeiewski Tribunus et Vicecapitaneus Rozanensis et Macoviensis — pieczątka z herbem Szaszor.

oz. 66 Claudio Rangoni nuncjusz ||||||||
Petr. Card. Aldobr.
(Fabian Konopacki do nuncjusza ||)
Simonetta F. nuntius ||
Claudius Aquaviva gen. S. J.
Piotr Gembicki
Flecinius Hercules |||||
Bedliński Albert. |||+10. z Rzymu 1610 polsk. i z włosk.
Jan Zygmunt margr. elektor brandenb. 1618 (podp. Jerzy Wilhelm)
Laurentius Trebnitz z Wąginy.
Reinhold Heidenstein.
Jan Gembicki z Ingolstadu.
Adam Gosławski z Bononii
Fr. Philippus prior Oliwski
Scipio Card. Borghese |||
Alex. Card. Montalto (o wojnie tureckiej 1612) ||||||
Rob. Card. Ubaldinus
Card. Melino
Fran. Diotallevi nuncius.

Giov. Malaspina posel włoski.
de Torre Cosmus bisk. Card. nuncius ||||||
Vitelleschi Mutius gen. S. J.
Lancelotti Joan Bapt. nuncjusz ||
do nuncjusza
do bpa di Sanseverо nuncjusza apost. w Polsce 1595 – C. bp. Cremony.
do arcybpa Baranowskiego Claud. Rangoni ~~allg. bopa z listy F.~~
do kanonika Jana Madalińskiego Gnieźn. pogrz. Wrocław. – który się podp.
do kan. Gembickiego z listy.

---

do kanon. Mateusza Jagodowskiego płockiego – korespondencja – 33 listów ks. Judyckiego archidyakona pomorskiego z Rzymu 1654–55.
S. arcb. Pisarum do ks. Karola Ferdyn.
19 Hieronima Paulucci

Val. Paschalis ШНЖ

opat Vittorio Ancorense Marowski 12

Karol Ad. bp. Wrocł.

i Gemb. bis- orygg. podp. 2 razy

miasto Elbląg

2 koperty tylko z listów Heidensteina.

13 listów Jędrzejewskiego do Jajodowskiego z Krymu 1654 —

Varia —

Akt M. Lubieńskiego arcyb.

Acta Historica.

Karl XII –
Handlingar rörande kon. Stanislaus
och polska hofvet.

Karl XII tid. Handlingar rörande nordiska
kriget. 11 konwolutów odnoszących
się tylko do Polski. –

Acta historica z czasów Karola Gustawa
17 olbrzymich konwolutów odnoszących
się ściśle do Polski i wojen
szwedzko-polskich – Oprócz tego w pa-
pierach hr. Arveda Wittenberga, hr.
Karola Gustawa Wrangla, bar. Pawła Würtz'a
mnóstwo Polonicow. –

B. Radziwills och H. Radziejowskis bref till
Carl X 1655–1657. – 2 paczki jam[illegible]
listy oryg. Bogusława Radziwiłła
i Hieronima Radziejowskiego

1 fol.

1 fol. „Bref till Kongl. Maj:t och andra från polska herrar" 1655–1658. – listy oryginalne polskich senatorów magnatów, nawet i t.d. wiennopoddanne. –

---

excl. Oxenstiernska Samlingen (Tidö)

skatalogowane zbiór.

2 fol. Handlingar rörande Pohlens historia 1636–1657.

2 fol. „Förhandlingar mellan Sverige och Pohlen" 1612–1665.

W korespondencyi Oxenstiernej (około 200 fol. tomów) dużo polskich listów.

56

Besökande, som önskar begagna bok, hvilken ej finnes i Läsesalen, anmodas att å denna lapp teckna författare, titel &c., så noggrant ske kan. Lappen undertecknas och inlemnas i Lånesalen.

Endast en bok på hvar lapp!

3

57

Undertecknad anhåller att till begagnande här på stället få låna

och förbinder jag mig att aktsamt handtera och fullständigt återlemna det lånta, icke bringa papperen i annan ordning än den hvari de vid mottagandet sig befinna, icke utan vederbörlig tillåtelse på dem göra några anteckningar, icke heller på annat sätt dem smutsa och skada.

Stockholm i Kongl. Riksarkivet den .... 18......

....

58

Undertecknad anhåller att till begagnande här på stället få låna

och förbinder jag mig att aktsamt handtera och fullständigt återlemna det lånta, icke bringa papperen i annan ordning än den hvari de vid mottagandet sig befinna, icke utan vederbörlig tillåtelse på dem göra några anteckningar, icke heller på annat sätt dem smutsa och skada.

Stockholm i Kongl. Riksarkivet den .... 18......

....

Kongl. Riksarkivets publikationer:

1). Meddelanden från Svenska Riksarkivet, 15 häften (1877–91)

2) Konung Gustaf I:s Registratur, 13 band, (1861–91), omfattande tiden 1521–1540

3) Svenska Riksrådets protokoll, 6 band (1878–91).

4° { 4) Svenskt Diplomatarium, 3 band (1875–90), omfattande tiden från 1401 till och med 1418.

5) Svenska Riksdagsakter, 2 band (1887–92), omfattande tiden ~~efter~~ 1521–71

6) Lagförslag i Carl den niondes tid, 1 band, (1864)

7) Kyrkoordningar och förslag dertill före 1686, 2 band, (1872–87)

8) Svenska Riksarchivets pergamentsbref, 3 band (1866–72), omfattande tiden 1351–1400.

Vidlyftigare förteckning, motsvarande register.

wszystkie inne in 8°.

1–5 są dary.

6–8 zamówione.

Förteckning öfver de Polska Handlingarne i Oxenstiernska Archivet från Tidöö ordnade år 1867 af A. G. Oxenstierna.

1. Originalbref och diverse handlingar rörande Polen under Konungarne Sigismund I. Sigismund II och Stephan Bathori:

Ett originalbref från Sigismund I till Drottning Bona Sforza; 3: till honom från hans svärmoder Isabella af Aragonien; 10 st: originalbref och skrifvelser af Drottn: Bona.

Två bref af Sigismund II August; ett från hans första gemål Elisabeth af Österrike; två af hans tredje gemål Catharina af Mantua; ett från Kejsar Ferdinand I:a; 2:e originalbref af Kejsar Maximilian II; 5 st: orig: bref af Johannes Sigismund Zapolia, Furste af Siebenburgen, wald Konung af Ungern; Diverse personers bref till Sigismund II August m. ff. handlingar.

Accusatio criminalis contra rebelles tam Elbingen: sem quam Gadensem 1569. Handl: rörl: Henrik af Valois och Stephan Bathori samt waltiderna förut och efteråt.

2. Bref och handlingar rörl: Polska Konungahusets förhållanden och affairer i Italien (rörl arfsrätten till Hertigdömet Bari) I.

Originaltraktat den 3 Maj 1476 emellan Ferdinand den Katholske och Isabella af Castilien å ena sidan samt Ferdinand I af Neapel å andra sidan, om 2:e deras barns äktenskapliga förening, hvilken alldrig gick i fullbordan.

Originalbref af Kejsar Carl V den 19 Maj 1525 till Executorerne af

Hertiginnans af Mailand Testamente. Afskrifter af några dylika trak-tater och handlingar. Bref från diverse personer till Drottning Bona Sforza i Polen m. ff. handl.

3. Bref och handlingar rörl. Polska Konungahusets förhållanden och affairer i Italien. II.

Bref från Italien till Kon: Sigismund II August och Cancelleren Fransiscus Crozinsky m. ff. handlingar.

4. Handlingar rörande Polen och Preussen 1284–1587.

Afskrift af staden Braunsbergs Privilegier gifna 1284 af Biskop Henrik af Varmien. D. D. 1398.

5. Handlingar rörl. Polen och Preussen 1587–1632.

Originalbref af Borgmästare och Råd i Danzig Registratur af 1621 öfver förhandlingar emellan Konungen af Polen och Churfursten af Brandenburg såsom Hertig i Preussen etc. etc. etc.

6. Handlingar rörl. Kyrkliga förhållanden i Polen och Preussen 1570–1655.

Handl. rörl. Prins Carl Ferdinands wal till Biskop af Płozk; Itali-enska bref till Cardinal Biskopen öfver Varmien eller Ermland fr. 1570 talet; Förteckning öfver Amten i Biskopsdömet Ermland; Bref till Erkebiskopen af Gnesnen Laurent: Gembickes och Canonicus Math: Jagodowiez m. m. m.

7. Polens förhandlingar med Schlesien, Böhmen, Ungern, Sie-benburgen, Turkiet, Ryssland och Curland.

Originalbref af Hertig Carl III af Oels och Münsterberg, och af Schle-siska Ständerna till K. Sigismund III, Laurentius Gembicki och Polska Ständerna; Handl. rörl. Pacificationen i Prag 1570; Böhmiska,

Måhriska och Schlesiska m. ff. Ständers skrifvelser till Polska Ständerne 1619; Erkebiskopen Johannes i Prag skrifvelse 1620 till Polska Presterskapet.

Kejsar Mathias', (6 st.) Kejsar Ferdinand II:s (2 st.) och Ferdinand III:s (1.) samt Grefve Wilhelm Slavatas originalbref till K. Sigismund III, K. Wladislaw IV, Prins Carl Ferdinand och Erkebisk. Laur: Gembicki samt Polska Ständerna. Originalbref af Johannes Zapolya, Konung af Ungern, dat: Buda 1527, till Albert Gasztholt, Lithaunisk Canceller; Fullmakt af hans Gemål Drottn: Isabella af Ungern, dat: Weisenburg 1549; Testamente af deras son, Johannes II Sigismund, Furste af Siebenburgen, dat. Weissenburg 1567, latinsk öfversättning af det ungerska originalet, erkänd med egenhändig påskrift af hans Morbroder Konung Stephan Bathori 1571. m. ff. handl. rörl. Ungern och Siebenburgen. Beskrifning (på tyska) öfver en resa från Grätz till Siebenburgen med Erkehertiginnan Maria Christina af Österrike, då hon trädde i äktenskap med Furst Sigismund Bathori af Siebenburgen 1595. (en brorson till Kon. Stephan i Polen). 48 fol. bl. — — etc. etc. etc.

8. Bref af och till Konung Sigismund III.

Originalbref på pergament af Sigismund III till Påfven Clemens VIII, recommendation för Laurentius Gambicki 1593. och 17 andra originalskrifvelser af Kon. Sigismund.

Till Sigismund III bref från Systern Prinsessan Anna (1) från Kejsar Rudolph. (1) från Kejsar Mathias (2) från Kejsar Ferdinand II (2, det ena brefvet), från Erkehertig Carl, Biskop af Breslau, Churfurstar af Brandenburg, Furstar af Moldau och Walachiet, Hertigar af Pom-

mern och af Curland, samt af Pfatzgrefven Fredrik, sedermera Konung af Böhmen. m. ff. ff.

Cancelleren Johannes Zamoiskys bref till Kon: Sigismund och dess Secreterare 1592-1598.

Diverse personers bref till K. Sigismund, deribland Cardinal Furst Radzivil.

9. Bref till Drottning Constantia af Polen och hennes Kammar-Fröken Ursula Meierin.

Bref till Dr: Constantia från hennes Styfson Konung Wladislaw IV Sigismund (1.) hennes bror Kejsar Ferdinand II (6 st.), hennes bror Erkehertig Leopold i Tyrolen (1.) hennes bror Erkehertig Carl, Biskop i Breslau (1.) hennes syster Maria Magdalena (1.) Hertigen af Baiern Wilhelm V (8 st.) och hans söner Churfurst Maximilian I. (2) och Hertigarne Ferdinand (1) och Albrecht (1) m. ff. –

Bref till Fröken Meierin från Kejsar Ferdinand II. (5 st.) Erkehertig Carl, Bisk. af Breslau (6) Kon: Wladislaw IV Sigismund, Princessan Anna Johansdotter af Swerige, Hertig Wilhelm V af Baiern och Churfurst Maximilian I af Baiern m. ff. ff. –

10. Kon: Sigismund III:s och hans Gemålers Hofhållning, Inventarier och Räkenskaper.

Inventarium öfver Silfver 1611; öfver Drottning Annas kläder 1597, öfver Konungens Clenodier och kläder 1595. m. m. Räkningar och Qvittenser – Konungens Utgifter 1626-1629.

11. Handlingar rörf. Polen under Konung Sigismund III:s Regering 1587-1632.

Bref till Cancelleren Johannes Zamoisky, samt till Konungens Se-

creterare Wolfgang von der Olschnitz. Handl. rörl. Finanserna m. ff. Polska Riksdags förhandlingar (på Slåtten Rokoss) 1606 m. m. och diverse handlingar.

12, 13. D:o D:o D:o D:o —

Diverse Handlingar

14. Originalbref till Erkebiskopen och Cancelleren Laurentius Gembicki från Kon: Sigismund III. 1602–1624 (för alla åren 185 st.)

15. Kejserliga, Kongliga och Furstliga Personers bref till Laurentius Gembicki samt hans Concepter till diverse bref och Skrifvelser.

Bref från Wladislaw IV som Arfprins (14 st.), Drottning Constantia (18 st.) Princessan Anna Johansdotter af Sverige (12 st.) Kejsar Mathias (1.), Kejsar Ferdinand II. (1), Erkehertig Carl (4.), Brandenburgska, Curländska och Siebenburgska Furstehusen. m. ff. (Se ytterligare Band 7: Polens förhandlingar med Böhmen etc.).

Bref till Executorerna af Erkebiskop Laurentius Gembicki Testamente 1624, från Dr: Constantia m. ff.

Concepter och Conceptböcker.

16, 17, 18. Bref till Erkebiskopen och Cancelleren Laurentius Gembicki från åtskillige personer. I. II. III.

Bref från Cancelleren Johannes Zamoisky 1596–1603. (9 st.); Cardinal Radzivil (1) m. ff. af denna slägt; Leo Sapieha; Albert Barnowsky, Erkebiskop af Gnesnen; Petrus Tylicki, Biskop af Crakow; Simon Rudnicki, Biskop af Ermland; Andreas Opalinsky Biskop af Posen; Andreas Lipsky, Biskop af Luus; Martenius Szyszkowski; Biskop

af Crakow; Johannes Madalinsky; Nicolaus Zebezydowski; Palatinus i Crakow; Stanislaus Zolkiewski; Palatinus i Kiow. (ganska många af hvar och en) m. ff. – se äfven bundt 6: kyrkliga förhållanden i Polen.

19. Bref till densamme från Jakob Zadzik, Biskop af Culm och "Secretarius Regni Major." –

20. Brefwexling emellan Medlemmar af slägten Gembicki:

Från Petrus, Andreas, Stephan och Nicolaus Gembicki till Laurentius

Från Laurentius, Petrus, Andreas, Stephan, Christopher och Alexander Gembecki till Johannes

Till Andreas Gembicki från Laurentius.

(Till Petrus, Andreas och Stephan Gembicki från åtskillige personer: (1 från Wladislaw IV och 1 fr. Georg Wilhelm af Brandenburg till Petrus Gembicki)

21. Bref till Biskopen af Culm Johannes Gembicki.

Från K. Sigismund III. (1) Kon. Wladislaw IV (1) Janusius Radzivil; Georgius. Dux in Ossolim Wladislaw, Dux in Ostrogny; Johannes Wezyk, Erkebiskop af Gnesnen; Mathias Lubiensky, Erkebiskop af Gnesnen, Jakob Zadzik, Biskop af Culm; Casimir Leo Sapieha m. ff. ff.

22. Originalbref, Förteckningar och andra handlingar rörande Polen, under Wladislaw IV:s och Johan Casimirs regeringstider 1632–1668.

1. Originalbref af Wladislaw (4). Bref till hans Drottning. Original-Förteckning öfver de Smycken (207 st.) som Wladislaw

IV testamenterat till sin Gemål; Diverse bref och handl. från hans regeringstid 1632–48.

2. Preussen efter 1632.

3. Originalbref från och till samt handl. rörande Prins Carl Ferdinand af Polen, Biskop af Breslau 1625–+1655.

4. Diverse bref och handl. från Johan Casimirs regeringstid 1648–1668.

23. Handlingar rörl. Polen, utan datum och diverse, samt från 1659 till 1683.

Förteckning öfver Senatorer; Fragmenta Postharum de Germanico bello et reliquis eodem tempore gestis. 1626–1634.; Series Conventum dictorum Rokoss in regno Poloniæ celebratorum a foelici ejusdem Regni in choatione; Tidningar, Tal och underrättelser från Polen, meddelade Magnus Gabriel De la Gardie af De Lubrenitz från Hamburg 1666–1672.; Polskt Riksdags Diarium (på latin) från den 27 Januari till den 17 April 1683; Diverse handlingar rörl. Polen; Defecta uppsattser.

II

k. 65-68

1830. 8 Września.

Anastazy Raczyński

o materyałach archiwalnych w Kopenhadze. —

Polskie papiery.

1. Akta oryginalne tyczące się zakonu opata i mnichów w klasztorze Paradiss napisane Szwedzkiemu Kapitanowi J. G. Schmidt dla zabicia jednego mnicha i więcej innych zwadków 1641.
2. Akta tyczące się zatrzymania Polaka Jasińskowskiego 1645.
Akta tycz. się polskiej pretensyi względem amtów Stolpe, Schlawe i Rügenwalde 1646.
3. Dokum. tyczące się przejazdu królowej polskiej przez Pomorze 1646.
4. 5. Litterae Ragotzkii Transylvaniae principis ad regem Vladislaum cum hujus responso de arce Lubline et tredecim adjacentibus oppidis 1645. —
6. Epistola Statuum Belgicorum ad Regem Poloniae d. 5 Decemb. 1646.
7. Akta tycz. się wpadnięcia kilku Polaków koło Drises i pojmania Rakowskiego 1647.
8. Akta tyczące się zegarmistrza po Warcie 1648. 1649.
9. Memoriale in causa omnium sine discrimine de christianae religionis professione ab ecclesia catholico-romana dissidentium

sine dato post 1647 et verisimiliter
quoque 1648.

10. 38 po większej części oryginalny listów Króla pols. Jana Kazimierza do Króla Danii Fryderyka III i inne z lat 1648 i 1667

11 Akta tyczące się zakupywania ziemi P. Jur. Kanonika Plotkiena w Oliwie 1653.

12. Confoederatio et nexus generalis tam exercitus quam incolarum Reipubl. Polonicae in hoc calamitoso ejusdem statu unanimiter facta in Tyszowice mens (?) 1655 additis bisce formulis a) juramentum illustrissimorum militiae ducum b. juramentum magnificorum Dominorum Commilitonum.

13. Protestacya Jezuitów Szkockich względem ich przez Gdańszczan w Gdańsku spalonego kościoła 1655. Z niniejszej polskiej kancellaryi pamiątka.

14. Pacta inter Ducem Moschorum et Nobilitatem Polonicam quae ipsius partibus adhaesit d. d. 6 Decembr. 1655.

15. Regia Suecica declaratio eorum quae Comes Wittenbergius cum Palatinatibus Posnaniensi et Calisiensi pactus 1655

16. Pactum Gabrielis de Gandia cum Gabriele de Lubieniecki Rigae 1655

17. Legatici Suecici, Oxcenstierna Pactum cum urbe Elbiągensi die 12 Decemb. 1655.
18. Litterae Johannis Casimiri ad Dantiscanos (Gedanenses) de 9 Januarii 1656.
19. Caroli Gustavi litterae ad Palatinum Posnaniensem majorem Poloniae Bladovae 15 Apr. 1656.
20 Conditiones deditionis urbis Varschaviae die 1 Julii 1656.
21 Copiae trium epistolarum ad historiam belli Suecici in Polonia et Borussia pertinentium 1656
22 Proclamatio Georgii Racotzy Principis Transylvaniae ad Polonos d. 31 Dezemb. 1656.
23. Litterae ejusdem ad regem Poloniae e castris Cresinow die 23 Martii 1657.
24 Copia confoederationis Dano-Poloniae de 18/28 Julii 1657 collatae cum originale
25. a Krola Jana Kazimierza
b. Rady i Stanow Panstwa polskie ratyfikacye Kopii traktatu 6 Sept. 1657.
26. Krola Jana Kazim. list do Krola Fryder. III w ktorym sie uskarza na intrygi Szwecyi. Krakow w Sierpniu 1657.
27 Dokumenty Krolowej Ludwiki Maryi 1657 - 1660. —

28. Jana Kazim. proklamacya na Sejm. d. 20 Marca 1658.
29. a. Caroli Gustavi salvus conductus pro legatis Regis Poloniae b. c. alii pro legatis Imperatoris et Marchionis Brandeburgici. Vixmariae d. 29 Julii 1658.
30 Johannis Casimiri amnestia data civitati Thoruniensi in castris ad Thorunium d. 23 Decemb. 1658.
31 Puncta transactionis inter Sueciae et Pol. Deputatos ratione deditionis urbis Thoruniensis conclusa castris ad Thorunium de eod. dato.
32. Wielka dokum. tyczące się konfiskacyi w Elblągu i Toruniu 1658/9.
33 Negotiatio pacis et status causae inter Suecos et Polonos de regni Sueciae jure a Sigismundi III temporibus etc. (sine dato at videtur 1658. 1659.
34. Salvus conductus Joannis Casimiri pro legatis Suecicis. Thoruni 18 Jan. 1659.
35. 4 Listy Krola Jana Kazimierza Oliwskiego pokoju tyczące się confer N 10. i 36.

36 Wilka dokum. necepcyacyi i zawarcia pokoju w Oliwie Szwedzkiej Cont N 35.
37 Joh. Casimiri salvus conductus datus Joanni Meller civi Thoruniensi Gedani 18 Martii 1660
38. Ejusdem proclamatio ad Polonos de pace cum Suecis inita Varsovia mense Julio 1660.
39. Sermo regis Poloniae ad regni ordines habitus Varsaviae 4 Julii 1661.
40 Literae Primatis regni Pol. ad Succamerarium Calissiensem. (de electione principis Condei) sine dato adnotato.
41 Vindiciae militares adversus calumnias et convicia anonymi scriptoris N.N. ad M.M.
42. Responsum a Domino N.N. ad literas datas a Dno M.M.
43 Sententia exercitus nostri finalis.
44 Nowe przysięże zrzekających osob ktore wszystkim Senatorom i szlachcie we Lwowie d. 23 Decemb 1662 postano było
45 Johannis Casimiri litterae ad Benedictum comitem de Oxenstierna 2 Aug. 1664.
46 Dwa listy miasta Torunia do Krola Danii 1665. —

47. Kopie wielu aktów, dokumentów i pism wielu tyczących się abdykacji Jana Kazimierza a obrania Michała 1668-1669

48. Nomina et Articuli Commissariorum Suecicorum et Polonicorum (ad pacem faciendam deputatorum) sine dato.

49. Litterae legati Poloniae ad Sacram Caesaream Majestatem (sine dat.)

50. Litterae Johannis Casimiri ad Fridericum Guilielmum Marchionem Brandeburgensem

51. a) Diploma reversale a Republica S. R. in comitiis Varsaviensibus datum 16 Sept. 1668.
b.) Assecuration donnée à S. M. sur sa provision.

52. Łacińska deklar. Polskiego króla jego zrzeczenia się tronu tycząca się

53. Expeditio Triumvirorum pro comitiis regni generalibus indicendis. Wypisy wielu dygnitarzy i urzędników (bez daty)

O. S. Lubomirscy uwaga przez nas nie sprawdziona się, wymagająca [illegible] opracowania i [illegible] przed katalogiem

Rządem kraju, z celem tych pozwolić
ani tym rozwiązywać się tam
z zabytkami przed moim Rządem
prosić, jednak nie zostawiłam
tego w Warszawie, gdyż miasto było
zbyt wrogie płotki, które mi
oszczędziły innego skutku. Tylko
że doświadczyły mi drogę na-
dziei uczynienia dalej tego ży-
ciem. Celem moim nie jest
pochlebiać się en tiers et au
quart, lecz służyć Wam, i przy-
łożyć się do wznowienia lub
odświeżenia pamiątek, które
Naród nasz interesują.

A. R.